

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΥΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ – ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Γιάννης Σμυρλής

Αύγουστος 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ _____	4
2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ _____	7
3. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ _____	17
4. ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ _____	25
5. Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΩΣ ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΜΟΧΛΟΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ _____	28
6. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ _____	31
7. ΕΠΙΛΟΓΟΣ _____	36
8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ _____	39
9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ _____	42

Την έρευνα αυτή θα ήθελα να την αφιερώσω στους γονείς μου, τους οποίους και ευχαριστώ για τα εφόδια που μου χάρισαν απλόχερα για να φτάσω ως εδώ και για τη στήριξη που μου παρέχουν σε κάθε μου βήμα όσο θυμάμαι τον εαυτό μου.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ Τσινισιζέλη για την σημαντική βοήθεια που μου προσέφερε στην εκπόνηση αυτής της εργασίας, καθώς και τους κύριους Χατζηδάκη και Tajani για την άμεση ανταπόκριση και τη συμβολή τους μέσω των ερωτηματολογίων.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά την επιτυχή εκπλήρωση του στόχου της Ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης στα μέσα της δεκαετίας του '80 με την επιτυχή προσαρμογή της εσωτερικής αγοράς των επιμέρους κρατών στα πλαίσια του κοινού ευρωπαϊκού συνόλου, η Ευρωπαϊκή ένωση αύξησε σημαντικά την επάρκεια της. Στα χρόνια που ακολούθησαν, πολιτικές πρακτικές που διαμορφώνονταν εσωτερικά από τα κράτη μέλη ενσωματώθηκαν σε κοινές πολιτικές δράσης, διαμέσου κυρίως σημαντικών συμφωνιών όπως του Μάαστριχ και του Άμστερνταμ την δεκαετία του '90. Η δεκαετία που διανύουμε κυριαρχείται από την μεγέθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την είσοδο 10 κρατών - μελών κυρίως από την ανατολική Ευρώπη αλλά και με ένα σημαντικό αριθμό νέων χωρών που επιθυμούν να ενσωματωθούν στον κορμό της Ευρώπης.

Ο διπλασιασμός μεγέθους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η πλήρης υιοθέτηση του κοινού ευρωπαϊκού νομίματος από την πλειονότητα των μελών, έχει συμβάλλει στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς 350 εκατομμυρίων ανθρώπων. Παράλληλα, η ραγδαία αύξηση των μεγεθών, αποτελεί ένα καίριο μοχλό πίεσης για την επίτευξη των διαδικασιών αναμόρφωσης των κοινών πολιτικών δράσης των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου ο νέος «οικονομικός γίγαντας» να παραμείνει οικονομικά βιώσιμος, να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και να βελτιώσει την λειτουργία του τόσο σε επίπεδο εσωτερικών όσο και εξωτερικών σχέσεων. Η ανάγκη για μεταρρυθμίσεις αποτελεί πρόκληση για τα ευρωπαϊκά συστήματα αποφάσεων τα οποία στηρίζονται κυρίως στις διαπραγματεύσεις ως μέσο επίτευξης εθνικών πολιτικών πρακτικών.

Οι προοπτικές που αντιμετωπίζει στις αρχές της νέας χιλιετίας η Ενωμένη Ευρώπη είναι πολλές και καλύπτουν όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της. Η κοινή αμυντική πολιτική, η περαιτέρω διεύρυνση της Ένωσης, οι κοινωνικές προκλήσεις σε συνδυασμό με τα φαινόμενα κοινωνικής εσωστρέφειας, η οικονομική ανάπτυξη, το παγκόσμιο ενεργειακό πρόβλημα και η χρήση εναλλακτικών πηγών που θα αποδεσμεύσουν την Ευρώπη από τα «δεσμά» του πετρελαίου, η δημιουργία οργάνων που θα εκφράζουν την πολιτική συνοχής της Ευρώπης μέσα από την άσκηση κοινής εξωτερικής πολιτικής είναι μερικά από τα καίρια ζητήματα που έχουν τεθεί στο

τραπέζι του διαλόγου και στα οποία οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να δώσουν απαντήσεις.

Τα τελευταία χρόνια, ολοένα πληθαίνουν οι φωνές που εγείρουν το ζήτημα της πολιτικοοικονομικής συνοχής ως το πλέον ζωτικό πρόβλημα για την μετάβαση της Ευρώπης στο επόμενο στάδιο ολοκλήρωσης, τη σύμπλευση των κρατών – μελών μέσω ενός διακυβερνητικού ή ομοσπονδιακού μοντέλου διακυβέρνησης ή όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στο βιβλίο του ο βέλγος πρωθυπουργός Guy Verhofstadt τη μετάβαση στη νέα μορφή της γηραιάς Ηπείρου, τις Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης. Στα πλαίσια της παραπάνω πολιτικής φιλοσοφίας αλλά και στην κατεύθυνση της πολιτικής συνοχής, έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές προσπάθειες με κυριότερες από αυτές τις διεργασίες υιοθέτησης κοινού Ευρωπαϊκού Συντάγματος αλλά και την ενεργή συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα διεθνή δρώμενα, όπως για παράδειγμα με την κοινή απόφαση για την αποστολή ειρηνευτικής δύναμης στο Λίβανο.

Η μελέτη που ακολουθεί προσπαθεί να δώσει μια γενική εικόνα για τις επιλογές που ανοίγονται στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής ένωσης προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα προβάλλει τους περιορισμούς και τα όρια που συνθέτει η ίδια η ποικιλομορφία των κρατών – μελών και της κουλτούρας που φέρουν από το παρελθόν τους. Σήμερα, οι διαφορετικότητα των ευρωπαϊκών λαών αποτελεί έναν παράγοντα καθυστέρησης όσων αφορά την εμβάθυνση του οικοδομήματος της Ε.Ε.. Όμως, είναι σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι η κουλτούρα, ο πολιτισμός και ιστορία της Ευρωπαϊκής Ηπείρου μπορούν να γίνουν οι βάσεις πάνω στις οποίες θα κτιστεί μία Ένωση ικανή να πρωταγωνιστεί σε όλα τα επίπεδα στο παγκόσμιο στερέωμα.

Η ανάλυση της μελέτης βασίζεται σε επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής ένωσης όπως το σχέδιο πρότασης της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή, στη μελέτη του Guy Verhofstadt για το μέλλον της Ευρώπης, καθώς επίσης και σε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο 14 ερωτήσεων στο οποίο έδωσαν απαντήσεις φυσικά πρόσωπα που σχετίζονται άμεσα με τις πολιτικές διεργασίες για την ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο τρίτο μέρος της μελέτης παρατίθενται οι απαντήσεις που δόθηκαν από

τους κύριο Κώστα Χατζηδάκη, Ευρωβουλευτή της Νέας Δημοκρατίας και κ. Tajani, Αντιπρόεδρο του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος αναφορικά με τα όρια και τις προοπτικές της διευρυμένης Ευρώπης.

Παράλληλα για την θεωρητική ανάλυση των κοινωνικών μοντέλων της Ευρώπης χρησιμοποιήθηκαν παράλληλα με την βιβλιογραφία, μια πλειάδα στοιχείων και αναφορών του καθηγητή Antony Giddens, στην ομιλία που παράθεσε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με θέμα τις κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη των 25. Παρ' όλο που η μορφή της διάλεξης ήταν ανεπίσημη, είναι φανερό ότι η μεστότητα των λόγων του και η συγκροτημένη παράθεση των κοινωνικών μοντέλων αλλά και των προκλήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνέβαλαν στο να αντληθούν σημαντικά στοιχεία στην μελέτη μας.

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Με την διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, η ιστορία πήρε μια νέα τροπή, ο παγκόσμιος ιστός των δύο υπερδυνάμεων αλλοιώθηκε και μετά από τον Ψυχρό Πόλεμο, η εναπομένουσα υπερδύναμη κατάφερε να εγκαθιδρύσει την κυριαρχία της ειδικά στο πολιτικό και το στρατιωτικό επίπεδο. Την τελευταία δεκαετία, το παγκόσμιο κοινωνικοοικονομικό status βρίσκεται σε μια διαρκή αναδιάρθρωση κυρίως λόγω της ανάπτυξης των χωρών της Ασίας. Η Κίνα έχει καταφέρει να γιγαντωθεί οικονομικά και να επιτύχει διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης, ενώ παράλληλα με την επεκτατική της εμπορική πολιτική κατάφερε να διεισδύσει στις αναπτυγμένες αγορές και να κερδίσει μερίδια αγοράς από δυτικούς κολοσσούς. Ακολουθώντας παρόμοιο μοντέλο ανάπτυξης, η Ινδία κατάφερε να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες της παγκόσμιας οικονομίας και να επιτύχει αξιοθαύμαστα αποτελέσματα στον οικονομικό τομέα.

Ένας σημαντικός αριθμός πολιτικών αναλυτών, προβλέπει ότι σε λίγα χρόνια, θα έχει δημιουργηθεί ένας πόλος ανάπτυξης στην Ασία, που θα επιτρέψει σε χώρες όπως η Κίνα, η Ινδία και η Ιαπωνία να αποκτήσουν πολιτική και οικονομική δύναμη αντίστοιχη με αυτή των Η.Π.Α. Η απάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτή την πρόκληση δεν μπορεί να είναι άλλη από την πλήρη πολιτική και οικονομική ενοποίηση ή όπως εύστοχα περιγράφει στο βιβλίο του ο Guy Verhofstadt, η ανάπτυξη των Ενωμένων Πολιτειών της Ευρώπης.

Ο βέλγος πρωθυπουργός, υπέρμαχος της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, υποστηρίζει την δημιουργία μιας Νέας Ευρώπης η οποία συνεπάγεται τρία πράγματα: νέες αρμοδιότητες, νέο τρόπο χρηματοδότησης και νέους θεσμούς. Για να μπορέσει η Ευρώπη να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις των καιρών, θα πρέπει να προβεί σε διαρθρωτικές κινήσεις στους παρακάτω τομείς:

A. Κοινωνική – Οικονομική διακυβέρνηση και στρατηγική

Εδώ και πολλά χρόνια η Ευρωπαϊκή οικονομική ανάπτυξη είναι χαμηλή ενώ η ανεργία είναι πολύ υψηλή. Πολλοί θεωρούν υπεύθυνο το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, όμως ουσιαστικά η ευθύνη δεν βρίσκεται εκεί.

Το πιο ριζοσπαστικό επίτευγμα της Ε.Ε. είναι το ευρώ. Όμως, το ευρώ δεν υποστηρίχτηκε από την απαιτούμενη οικονομική και κοινωνική πολιτική. Η οικονομική πολιτική περιορίζεται σε κάποιους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας που εφαρμόζονται μόνο στην ευρωζώνη. Η κοινωνική πολιτική περιορίζεται σε κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και προβλέψεις για την ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους. Επιπλέον, η Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα έχει ως στόχο την μείωση του πληθωρισμού χωρίς να υπάρχει κάποιο ενδιαφέρον για τα ευρωπαϊκά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα. Τέλος, η Στρατηγική της Λισαβόνας είναι πολύ θεωρητική χωρίς συγκεκριμένους περιορισμούς που να προσφέρουν κάποια βελτίωση σε αυτόν τον τομέα.

Ωστόσο, η κοινοτική προσέγγιση αποδίδει. Βοήθησε στο να εξαλείψουμε τα τελωνειακά σύνορα που εμπόδιζαν την κίνηση των κεφαλαίων και των εμπορευμάτων και στο να βάλουμε σε τάξη το νομισματικό χάος της Ένωσης. Το Σύμφωνο Σταθερότητας, το 1997, έγινε το εργαλείο που διασφαλίζει την σταθερότητα της Νομισματικής Ένωσης, όμως η απουσία μιας συνολικής οικονομικής στρατηγικής μειώνει ολοένα και περισσότερο την προωθητική του ισχύ. Παρ' όλα αυτά το ευρώ είναι το σημαντικότερο επιχείρημα για να ζητήσουμε μία κοινή κοινωνικο-οικονομική πολιτική. Μόνο τότε θα γίνουμε πιο ανταγωνιστικοί σε παγκόσμιο επίπεδο και μέσα από αυτό θα πετύχουμε μία νέα ώθηση στην απασχόληση και την διατήρηση του κοινωνικού μας μοντέλου.

Η Ευρώπη για να μπορέσει να επιβιώσει στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, που συνεχώς επεκτείνεται τα τελευταία χρόνια, θα πρέπει να απελευθερωθεί, μέσω μιας συνολικής, κοινής στρατηγικής από μία σειρά διαρθρωτικών αδυναμιών που σήμερα έχει. Η πρώτη είναι η απλουστευτική χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, η δεύτερη είναι το διοικητικό φορτίο πολλών χωρών μελών και τέλος πρόβλημα συνιστά το ότι η εσωτερική αγορά δεν είναι ολοκληρωμένη και προχωρά πολύ αργά.

Οι απαντήσεις που δίνουν τα κράτη μέλη σε αυτές τις αδυναμίες είναι πολύ άνισες και ιδιαίτερα μπροστά στη διεύρυνση. Όλα τα κράτη προσπαθούν να μεταρρυθμιστούν και να επωφεληθούν με αποτέλεσμα να δημιουργείται στην Ευρώπη μία κατάσταση υψηλής κερδοφορίας με χαμηλούς μισθούς και φόρους, αλλά και περιορισμένη κοινωνική προστασία κινδυνεύοντας να καταλήξει σε <<dumping>> ανάμεσα στα κράτη. Αυτό βλάπτει το κοινωνικό μοντέλο και την συνοχή της εσωτερικής αγοράς.

Έτσι, η ευρωπαϊκή πολιτική διακυβέρνηση, που τόσο αμφισβητείται, θα πρέπει να προέλθει από ένα ευρωπαϊκό κοινωνικο-οικονομικό υπουργείο το οποίο θα έχει μία οικονομική στρατηγική με συνοχή για την Ένωση.

Η στρατηγική αυτήν θα πρέπει να οδηγεί σε έναν κοινό κώδικα σύγκλισης στο εσωτερικό της Ένωσης αλλά και να στηρίζεται σε αυτόν. Η σύγκλιση συνίσταται στο να οριστούν ζώνες διακυμάνσεων μέσα στις οποίες πρέπει να κινηθούν οι οικονομίες των κρατών μελών. Οι ζώνες αυτές θα πρέπει να έχουν κατώτατα όρια ώστε να ενσωματώνονται τα κεκτημένα του κοινωνικού μοντέλου και ανώτατα όρια που θα συμβάλλουν σε μια πιο ολοκληρωμένη και δυναμική ευρωπαϊκή οικονομία.

Το δεύτερο στοιχείο της νέας στρατηγικής είναι η μεταρρύθμιση των φορολογικών συστημάτων με σκοπό να ενισχυθεί η ευρωστία της ευρωπαϊκής οικονομίας σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο. Ουσιαστικά αναφερόμαστε σε σταδιακή μετάβαση από την άμεση φορολογία και τις κοινωνικές εισφορές προς τους έμμεσους ή άλλους φόρους. Με αυτόν τον τρόπο θα διατηρήσουμε τα έσοδα των κρατών, θα ενισχύσουμε τις επενδύσεις, αλλά θα κρατήσουμε και όρθια την κοινωνική Ευρώπη.

B. Δημιουργία και Ανάπτυξη ενός νέου ευρωπαϊκού τεχνολογικού κύματος

Η δημιουργικότητα έχει αποδειχτεί ιστορικά ότι υπήρξε στις χώρες που βρίσκονταν στην κορυφή και επιδίωκαν να πετύχουν κάτι καινούργιο, να πάνε ένα βήμα πιο μπροστά, να ξεπεράσουν τα όρια.

Σήμερα, η Ευρώπη παρ' ότι δεν υστερεί σε δημιουργικότητα δαπανά πολύ λίγα χρήματα στην έρευνα και την ανάπτυξη προϊόντων. Επιπλέον, δεν χρηματοδοτούνται όπως θα έπρεπε, σε σχέση με τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία, η καινοτομία και η κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Η Στρατηγική της Λισαβόνας προέβλεπε το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Όμως ακόμα διαφωνούμε στη γλώσσα στην οποία θα πρέπει να συντάσσονται, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει και να πλήττονται σημαντικά οι επιχειρήσεις και τα ευρωπαϊκά κέντρα έρευνας.

Κόστος εργασίας, πρώτες ύλες, ενέργεια είναι τομείς που είτε δεν μπορούμε να είμαστε ανταγωνιστικοί είτε είμαστε εξαρτημένοι από άλλες Ηπείρους, έτσι θεωρείται επιβεβλημένο να επενδύσουμε στην καινοτομία. Πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα σε ότι έχει να κάνει με το περιβάλλον και τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

Το περιβάλλον είναι ένας τομέας στον οποίο απαιτείται διασυνοριακή ευρωπαϊκή συνεργασία για να πετύχουμε τους στόχους του Κιότο χωρίς να πλήξουμε την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων μας. Όμως η πραγματική λύση είναι η καινοτομία. Μόνο αν συγκεντρώσουμε τους πόρους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε να τους διαθέσουμε με στρατηγικό τρόπο υπέρ της καινοτομίας, θα έχουμε απτά αποτελέσματα.

Στο πεδίο των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, συνήθως τα κράτη δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις και οι επιχειρήσεις είναι αυτές που παίρνουν τις πρωτοβουλίες. Όμως, οι ευρωπαϊκές αρχές πρέπει να χαράξουν ένα κανονιστικό πλαίσιο προσαρμοσμένο στο μέλλον, αφού είναι πλέον διαπιστωμένο ότι οι ΤΠΕ είναι αναντικατάστατες στην οικονομική και πολιτισμική πρόοδο. Στα πρότυπα των Ευρωπαϊκών διασυνοριακών δικτύων του Ζακ Ντελόρ στη δεκαετία του '80, η Ένωση θα πρέπει να θεμελιώσει ένα Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Λεωφόρων της Πληροφορίας.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων η Ένωση θα πρέπει να αυξήσει τους προϋπολογισμούς της στον τομέα της Έρευνας και της Ανάπτυξης Προϊόντων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελέσουν τη δεύτερη σημαντικότερη δημοσιονομική δαπάνη μετά τις αγροτικές δαπάνες.

Γ. Μετάβαση σε ένα ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο δικαιοσύνης και ασφάλειας

Σήμερα, ο πολίτης νοιώθει τον φόβο από την άνοδο της εγκληματικότητας στην Ευρώπη. Εισαγόμενες συμμορίες κακοποιών δρουν σε όλη την Ευρώπη. Οι εθνικές αστυνομίες έχουν εξαρθρώσει πολλά δίκτυα, όταν όμως αυτά κινούνται διασυνοριακά τότε απαιτείται να δράσουμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια η τρομοκρατία δρα και στην Ευρώπη όπως έγινε στη Μαδρίτη ή το Λονδίνο και είναι φανερό ότι τέτοιου είδους φαινόμενα απαιτούν συντονισμένες προσπάθειες για να αντιμετωπιστούν. Ο ειδικός συντονιστής για την ασφάλεια στην Ευρώπη, ο οποίος θεσμοθετήθηκε εύστοχα, θα πρέπει να αποκτήσει συγκεκριμένες αρμοδιότητες για να έχει λόγο ύπαρξης. Η δικαιοσύνη και η ασφάλεια πρέπει να αποτελέσουν την τρίτη μεγάλη κατηγορία θεμάτων που οφείλει να αντιμετωπίσει η νέα Ευρώπη.

Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι ένα βήμα, όμως απαιτείται να δημιουργηθεί ένας ευρωπαϊκός χώρος δικαιοσύνης και ασφάλειας. Απαιτείται ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εθνικών αστυνομικών υπηρεσιών, δικαστών και υπηρεσιών ασφαλείας. Η Europol θα πρέπει να γίνει ένα ευρωπαϊκό γραφείο ερευνών και η Eurojust μια ευρωπαϊκή εισαγγελία. Η παράνομη διακίνηση προσώπων και η λαθρομετανάστευση θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά μόνο με μια ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης και μια ευρωπαϊκή υπηρεσία μετανάστευσης.

Βέβαια, σε όλη αυτήν την προσπάθεια θα πρέπει να προσέξουμε να μην φτιάξουμε μία νέα γραφειοκρατία. Χρειάζεται συγκέντρωση δυνάμεων από κάθε χώρα που θα συντονίζουν τις προσπάθειες και όχι νέες εξειδικευμένες υπηρεσίες.

Δ. Σύμπλευση των κρατών μελών σε κοινή Ευρωπαϊκή διπλωματία

Η Ευρώπη δεν μπορεί να κάνει τη φωνή της να ακουστεί στο διεθνές στερέωμα παρά μόνο όταν συσπειρώνεται. Τόσο στους πολέμους στα Βαλκάνια όσο και στον πόλεμο στο Ιράκ ήταν φανερή η αδυναμία της Ένωσης να έχει μία ενιαία φωνή και να πρωταγωνιστήσει.

Μία γνήσια ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική θα μας δώσει το κύρος που χρειαζόμαστε σε παγκόσμιο επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, ένας υπουργός εξωτερικών επί θητεία είναι λύση για να μπορεί η Ένωση να μιλά ισότιμα με τις ΗΠΑ, τη Ρωσία ή την Κίνα.

Ακόμη, απαιτείται και μία κοινή πολιτική ανάπτυξης. Υπάρχει ανάγκη για περισσότερη εναρμόνιση και συνοχή ανάμεσα στην πολιτική των κρατών-μελών και στην Ένωση. Αν δεσμεύσουμε πόρους σε ένα κοινό ταμείο για αυτούς τους σκοπούς, συνεργαζόμενοι για την ανάπτυξη με πάρα πολλές χώρες που αντιμετωπίζουν σήμερα δυσκολίες, θα κατορθώσουμε να επιτύχουμε την ανάπτυξη της συνεργασίας.

Βέβαια, μία κοινή εξωτερική πολιτική θα πρέπει να ενισχυθεί με την συγχώνευση, σε ένα ευρωπαϊκό διπλωματικό σώμα, των διπλωματών και των πρεσβειών των κρατών-μελών ανά τον κόσμο. Έτσι, θα πετύχουμε καλύτερη ροή πληροφοριών αλλά και οικονομίες κλίμακας.

Τέλος, με όλους τους παραπάνω παράγοντες σε μία κοινή εξωτερική πολιτική η Ε.Ε. θα μπορούσε να διεκδικήσει μία μόνη θέση στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ. Σε μια τέτοια περίπτωση όχι μόνο η ψήφος μας θα είχε μεγαλύτερη βαρύτητα αλλά θα ωθούσαμε και τις άλλες Ηπείρους στο δρόμο της πολιτικής συνεργασίας, κάτι που θα ευνοούσε την παγκόσμια ειρήνη, σταθερότητα και ευημερία.

E. Δημιουργία και ανάπτυξη ισχυρού και βιώσιμου ευρωπαϊκού στρατού.

Μετά τις κοινές προτάσεις της Γερμανίας, της Γαλλίας, του Λουξεμβούργου και του Βελγίου το 2003, δημιουργήθηκαν η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Άμυνας και μια μονάδα στρατηγικής ανάλυσης και σχεδιασμού. Ωστόσο, αυτά αποδείχθηκαν ανεπαρκή. Δεν θα αποκτήσουμε αξιόπιστη ευρωπαϊκή πολιτική εάν δεν υπάρξει μια πραγματική ευρωπαϊκή άμυνα, δηλαδή ένας ευρωπαϊκός στρατός. Πρέπει να σταματήσουν οι επιχειρήσεις βιτρίνας όπως η παραπάνω με την πολιτικο-στρατιωτική μονάδα που δεν ονομάζεται επιτελείο και δεν έχει ξεχωριστή έδρα για να μην φανεί ως προετοιμασία για την ανάπτυξη αυτόνομης στρατιωτικής ικανότητας της Ένωσης.

Η ευρωπαϊκή άμυνα πρέπει να είναι αξιόπιστη μέσα από έναν στρατιωτικό βραχίονα με δυνάμεις των κρατών-μελών που θα υποστηρίζεται οικονομικά από τα κράτη, χωρίς να σημαίνει ότι δεν θα υπάρχουν οι εθνικές ένοπλες δυνάμεις που θα

τροφοδοτούν την ευρωπαϊκή αμυντική δύναμη και θα μπορούν να εμπλέκονται και σε άλλες αποστολές.

Μία ευρωπαϊκή άμυνα θα καθιστούσε την Ευρώπη πραγματικό εταίρο των ΗΠΑ και θα συμπλήρωνε το ΝΑΤΟ με έναν ευρωπαϊκό πυλώνα ισχυρό και αξιόπιστο. Τέλος, θα υπήρχε μια κοινή στρατηγική μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ που θα συντόνιζε καλύτερα την κοινή προσπάθεια κατά της τρομοκρατίας.

Από την άλλη πλευρά, η πολιτική συνοχή της Ευρώπης, φαντάζει μια ουτοπία αν δεν συμβαδίζει με την ανάπτυξη ενός κοινωνικού μοντέλου που θα μπορεί να ικανοποιήσει τις ιδιαιτερότητες που εμφανίζουν οι κουλτούρες και οι καταβολές 25 ή και περισσότερων κρατών μελών. Ο καθηγητής Antony Giddens, σε μια ομιλία του που παράθεσε στο πανεπιστήμιο Αθηνών, παρουσίασε τις προκλήσεις και τις προοπτικές για την δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου το οποίο θα βοηθήσει τις προσπάθειες πολιτικής συνοχής που σταδιακά αρχίζουν να εντείνονται.

Βασική παραδοχή των πολιτικών αναλυτών είναι ότι τη δεδομένη χρονική στιγμή, δεν υπάρχει ένα κοινά αποδεχτό ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο, μια και κάθε ένα από τα κράτη μέλη έχει αναπτύξει διαφορετικούς μηχανισμούς άσκησης κοινωνικής πολιτικής. Παρ' όλα αυτά, ο Δανός συγγραφέας Costa Esping-Andersen διακρίνει τρεις βασικές σχολές που έχουν αναπτυχθεί στον ευρωπαϊκό χώρο: το πρώτο ονομάζεται «Ηπειρωτικό» (Continental) και αναπτύχθηκε κυρίως στην Γερμανία, την Γαλλία και σε ένα βαθμό στην Ιταλία. Στηρίζεται σε παραδοσιακές αρχές του δυτικοευρωπαϊκού τρόπου σκέψης, ενώ έχει έντονες επιρροές από τον φιλελευθερισμό. Το δεύτερο μοντέλο, ονομάζεται «Σκανδιναβικό», αναπτύχθηκε από την Σουηδία, την Φινλανδία και την Νορβηγία και θεωρείται από τα πιο επιτυχημένα. Κύρια χαρακτηριστικά του είναι η υψηλή αλλά δίκαια κατανεμημένη φορολογία και η παροχή κοινωνικών προνομίων.

Το «Αγγλοσαξονικό» μοντέλο έχει ως αφετηρία την Αγγλία και αποτελεί μια προέκταση του Ηπειρωτικού μοντέλου με μεγαλύτερη έμφαση στην συρρίκνωση των κοινωνικών ανισοτήτων. Το τελευταίο μοντέλο εφαρμόστηκε στις χώρες της Μεσογείου και για αυτό ονομάστηκε «Μεσογειακό». Περιλαμβάνει πληθώρα παροχών στις ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις και υψηλή φορολόγηση στις

επιχειρήσεις. Με την είσοδο των ανατολικών χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρίνεται απαραίτητο να διακριθεί και ένα πέμπτο κοινωνικό μοντέλο, το «Μετακομμουνιστικό» το οποίο εσωκλείει τις ιδιαιτερότητες που εμφανίζουν οι συγκεκριμένες χώρες στην μετάβασή τους στο καθεστώς της ελεύθερης οικονομίας.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, η ποικιλομορφία των κοινωνικών μοντέλων που έχουν αναπτυχθεί στην Ευρώπη καθιστά δύσκολη την πλήρη υιοθέτηση τους από τα κράτη – μέλη, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται από την πλειονότητα των χωρών υβριδικά μοντέλα που εμπεριέχουν ποικίλα χαρακτηριστικά όλων των μοντέλων προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις των ιδιαιτεροτήτων της κάθε χώρας. Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν συγκεκριμένοι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή διάρθρωσης του κοινωνικού ιστού και οι οποίοι πρόκειται να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του ενιαίου ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Η παγκοσμιοποίηση των οικονομιών συντελεί αποφασιστικά στην άμεση σύνδεση των επιμέρους κοινωνιών με τα αποτελέσματα της παγκόσμιας οικονομίας. Από τα τέλη του αιώνα, ο όρος παγκοσμιοποίηση έχει κυριαρχήσει σε όλο το φάσμα του κοινωνικοπολιτικού στερεώματος, εντούτοις όμως δεν αποτελεί τον μοναδικό παράγοντα που είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη για την διαμόρφωση του νέου κοινωνικού μοντέλου. Η γήρανση του πληθυσμού στις ευρωπαϊκές χώρες και η μετακύλιση του εργατικού δυναμικού από τον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα στις υπηρεσίες, αποτελούν βασικές παραμέτρους στις αποφάσεις των ηγετών για τον μέλλον της ευρωπαϊκής ένωσης.

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός, ότι ο ρυθμός αύξησης του μέσου όρου ηλικίας των ευρωπαίων πολιτών τις τελευταίες δυο δεκαετίες έχει διπλασιαστεί σε σχέση με την μέση αύξηση του ορίου ηλικίας των υπολοίπων 8 δεκαετιών του 20^{ου} αιώνα. Η γήρανση του πληθυσμού έχει ως αποτέλεσμα, να εμφανιστεί στις αρχές του 21^{ου} αιώνα η «τέταρτη ηλικία» η οποία αποτελείται από άτομα που έχουν ξεπεράσει τον ογδοηκοστό έτος της ηλικίας και των οποίων το ποσοστό στο σύνολο του πληθυσμού αυξάνεται σημαντικά. Αντίθετα, ο αριθμός γεννήσεων ανά χώρα παρουσιάζει δυσανάλογη πορεία με εξαίρεση τις κοινωνικές ομάδες των μεταναστών, στις οποίες τα ποσοστά γεννήσεων ακολουθούν ανοδική πορεία. Η αβεβαιότητα για το οικονομικό μέλλον, η απελευθέρωση της γυναίκας αλλά και η αναδιάρθρωση των

κοινωνικών επιλογών για καταξίωση έχουν μεταστρέψει την άποψη των μεσοαστών για την έννοια της οικογένειας με αποτέλεσμα να αυξάνεται με γοργούς ρυθμούς σε όλες τις ευρωπαϊκές κοινότητες το μερίδιο των ατομικών νοικοκυριών έναντι των πολυμελών οικογενειών.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας της πληροφορίας, η παροχή φθηνού εργατικού δυναμικού στην Κίνα και τις υπόλοιπες ανατολικές χώρες, η αυτοματοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας και ένα πλήθος οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων έχουν μεταφέρει ένα σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού από την βιομηχανία και την γεωργία στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών. Σε μερικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ποσοστό του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στις υπηρεσίες προβλέπεται να προσεγγίσει το 80%.

Το ευμετάβλητο κοινωνικό περιβάλλον αλλά και οι προκλήσεις των καιρών, απαιτούν κατά τον καθηγητή Antony Giddens την λήψη άμεσων διαρθρωτικών αλλαγών που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη του κοινωνικού μοντέλου της Νέας Ευρώπης. Συγκεκριμένα, κρίνεται απαραίτητη, η αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος. Το παράδειγμα της σκανδιναβικών χωρών που κατάφεραν να μειώσουν την φορολογία των επιχειρήσεων αυξάνοντας παράλληλα τα φορολογικά τους έσοδα από άλλες πηγές, μπορεί να αποτελέσει οδηγό για τις υπόλοιπες χώρες προκειμένου να βοηθήσουν μέσω ενός δικαιότερου οικονομικού συστήματος την οικονομική ανάπτυξη.

Οι επενδύσεις με μακροπρόθεσμο ορίζοντα στις υποδομές, την τεχνολογία και την παιδεία, πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του ενιαίου κοινωνικού μοντέλου. Παραδοσιακές χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία, παραμέλησαν τις επενδύσεις μακροπρόθεσμου χαρακτήρα με αποτέλεσμα την «αποκαθήλωση» τους εν μέρει από τον πρωταγωνιστικό ρόλο στα οικονομικά δρώμενα της Ευρώπης. Αντίθετα, οι σκανδιναβικές χώρες, παρουσίασαν ένα εξαιρετικό πρόγραμμα επενδύσεων στην παιδεία και την τεχνολογία, το οποίο τους οδήγησε να ξεπεράσουν σε επίπεδα τεχνολογίας ακόμα και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε το γεγονός ότι στο νευραλγικό κλάδο της κινητής τηλεφωνίας οι σκανδιναβικές χώρες αποτελούν τον παγκόσμιο ηγέτη.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα πρέπει να δώσει μεγαλύτερο βάρος στις κοινωνικές δαπάνες για τους νέους και τις γυναίκες. Η γήρανση του πληθυσμού επιβαρύνει σημαντικά τα συστήματα υγείας και περίθαλψης, αφαιρώντας πόρους από τα κοινοτικά προγράμματα για τους νέους. Αν η Νέα Ευρώπη δεν επενδύσει στη νέα γενιά και στην πλήρη ενσωμάτωση της γυναίκας στο ευρωπαϊκό οικονομικό «γίγνεσθαι» φαινόμενα διαμαρτυρίας όπως η καταγήφιση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τους λαούς της Γαλλίας και της Ολλανδίας θα ενταθούν. Η διαρκής επιμόρφωση των νέων, η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, η κοινωνική ένταξη των μεταναστών και η παραγωγικότερη αξιοποίηση των δεξιοτήτων που εμφανίζουν οι νέοι αποτελούν αναγκαιότητες για την εγκαθίδρυση ενός δίκαιου και αποτελεσματικού ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Τέλος, η προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την ανάπτυξη εναλλακτικών πηγών ενέργειας αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την βιωσιμότητα της γηραιάς Ηπείρου. Στα επόμενα χρόνια, το ζήτημα της περιβαλλοντικής προστασίας θα απασχολήσει την ανθρωπότητα όπως η ανάπτυξη της πληροφοριακής τεχνολογίας τη δεκαετία του '90. Δεν είναι μακρινό μέλλον οι περιπτώσεις ολόκληρων πόλεων που υπέστησαν ολοκληρωτικές καταστροφές εξαιτίας έντονων καιρικών φαινομένων, η αιτία των οποίων στηρίζεται κυρίως στο ακανθώδες ζήτημα της κλιματολογικής αλλαγής (climate change). Και σε αυτό τον τομέα οι σκανδιναβικές χώρες αποτελούν πρωτοπόρο μια και εντείνουν τις προσπάθειες τους για την απαγκίστρωση τους από την πετρελαϊκή εξάρτηση.

Με ένα ολοκληρωμένο ενεργειακό πρόγραμμα, η Σουηδία ανακοίνωσε ότι μέσα σε δεκαπέντε χρόνια θα καταφέρει να στηρίζεται η παραγωγή ενέργειας για τις ανάγκες της χώρας σε εναλλακτικές πηγές και όχι στο πετρέλαιο, αποδεσμεύοντας παράλληλα και ένα μεγάλο κομμάτι πόρων της από τις εισαγωγές πετρελαίου στην επιτόπια ανάπτυξη των εγχώριων επιχειρήσεων. Σε παρόμοιο πλαίσιο θα πρέπει να κινηθεί το σύνολο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και να λάβει κοινές αποφάσεις τόσο για τα μέτρα πρόληψης του περιβάλλοντος όσο και για την απεξάρτηση της Ευρώπης από το πετρέλαιο μέσω της ανάπτυξης εναλλακτικών πηγών ενέργειας, όπως η αιολική, η ηλιακή και άλλες.

3. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η μετάβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο επόμενο στάδιο της συνοχής επιβάλλει να ακολουθήσει το δρόμο της οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας. Οι περιορισμένοι πόροι που διαθέτει η πολιτική της συνοχής θα πρέπει να επικεντρωθούν στην επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας, ενώ παράλληλα είναι απαραίτητο να κατανεμηθούν αξιοκρατικά σε όλες τις διαρθρωτικές αλλαγές που θα ευνοήσουν την αποτελεσματική λειτουργία της ενιαίας αγοράς, το ευνοϊκό επιχειρηματικό κλίμα, την ανάπτυξη εργατικού δυναμικού με υψηλές δεξιότητες αλλά και την υλοποίηση ενός γενικότερου πλαισίου αποτελεσματικής διακυβέρνησης.

Είναι χαρακτηριστική η απάντηση του ευρωβουλευτή κ. Χατζηδάκη στην τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου αναφορικά με τον ρόλο της οικονομικής συνοχής στην πολιτική ολοκλήρωση:

Αποτελεί αναμφισβήτητα εφελτήριο καθώς χωρίς οικονομική συνοχή δεν μπορούν να ασκηθούν κοινωνικές πολιτικές οι οποίες θα δώσουν την εικόνα μιας Ενωμένης Ευρώπης με κοινωνικό πρόσωπο, με κοινά συμφέροντα και με επιτακτική ανάγκη για πολιτική ολοκλήρωση. Στενότερη συνεργασία των κρατών μελών στις οικονομικές πολιτικές σημαίνει άλλωστε και παγιοποίηση όχι μόνο μιας φόρμουλας συνεργασίας αλλά και κοινών κανόνων και στόχων. Οι κοινοί αυτοί στόχοι δε μπορούν παρά να φέρουν κοντά τα οράματα των κρατών μελών και να οδηγήσουν σε μια πορεία πολιτικής ολοκλήρωσης.

Στην πολιτική φιλοσοφία της απάντησης του κυρίου Χατζηδάκη, συμπλέει και η απάντηση που δόθηκε στην ίδια ερώτηση από τον αντιπρόεδρο του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος κ. Tajani:

Υπάρχει ένα δυνατός δεσμός μεταξύ του κοινωνικού μοντέλου και της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάθε παράμετρος της οικονομικής πολιτικής εξαρτάται από το υφιστάμενο κοινωνικό μοντέλο που ακολουθεί η κάθε χώρα μια και διαφορετικά κοινωνικά μοντέλα έχουν διαφορετικούς οικονομικούς στόχους που

μπορούν να επιτευχθούν με ποικίλες μεθόδους. Η οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να στηρίζεται στις αρχές της ελεύθερης οικονομίας συνδυασμένη όμως με την ισοκατανομή των πόρων.

Η διεύρυνση που συντελέστηκε στο εγγύς παρελθόν αλλά και οι προβλεπόμενες προσθήκες κρατών μελών από τις Ανατολικές χώρες, έχει επιφέρει ουσιαστική αύξηση των περιφερειακών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για να μπορέσουν να αμβλυνθούν οι διαφορές απαιτείται να ενδυναμωθεί η στρατηγική διάσταση της πολιτικής συνοχής ώστε οι κοινοτικές προτεραιότητες να ενσωματωθούν στα εθνικά προγράμματα. Μέσα από την στρατηγική διάσταση επιτυγχάνεται η γεωγραφική ισορροπία της οικονομικής ανάπτυξης αλλά και η συνολική αύξηση του ρυθμού οικονομικής ευημερίας της Ευρωπαϊκής ένωσης. Επιπροσθέτως, η ανάπτυξη δικτύων υποδομών, η πρόσβαση σε υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος, η βελτίωση των δεξιοτήτων των πολιτών, η προώθηση της συνεργασίας και η βελτίωση της πρόσβασης στις απομακρυσμένες περιοχές θα καταφέρει να ενισχύσει την οικονομική και πολιτική ενοποίηση ανάμεσα στις περιφέρειες της Ευρώπης, νέες αλλά και παλιές.

Η δεύτερη παράμετρος που πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη για τον περιορισμό των περιφερειακών διαφορών είναι η κατανόηση από την πλευρά των επιτόπιων φορέων ότι η πολιτική της συνοχής είναι και δική τους υπόθεση. Σε αυτό το πλαίσιο έχουν αρχίσει να υλοποιείται η αποκεντρωμένη κατανομή αρμοδιοτήτων σε επιμέρους τομείς όπως ο έλεγχος. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε περιλαμβάνει την εκπόνηση εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων από τους περιφερειακούς φορείς, οι οποίες αξιολογήθηκαν από την Επιτροπή των Κοινοτήτων. Στη συνέχεια οι κοινοτικές στρατηγικές προσαρμόστηκαν στο νέο πλαίσιο ανάπτυξης, όπως αυτό διαμορφώθηκε από τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, ενώ στο τελευταίο στάδιο προβλέπεται η πλήρης υιοθέτηση των κοινοτικών πρακτικών από το σύνολο των κρατών και η μεταλαμπάδευσή τους στους λαούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση το σχέδιο πρότασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για την συνοχή, το βασικό πλαίσιο δράσης για την επόμενη εξαετία θα πρέπει να επικεντρωθεί στις κάτωθι παραμέτρους:

1. **Συγκέντρωση:** Ο συνδυασμός πολιτικών που χρησιμοποιεί το κάθε κράτος για την επίτευξη των κοινοτικών οδηγιών ενδέχεται να διαφέρει λόγω της διάρθρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων, τη φύση και την έκταση των διαρθρωτικών αδυναμιών καθώς και από τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα. Παράλληλα, οι χρησιμοποιούμενες πολιτικές είναι αναπόφευκτες να εξελίσσονται με το πέρασμα του χρόνου και να αναπροσαρμόζονται με βάση τις στρατηγικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η συγκέντρωση των πολιτικών με ορθολογική χρήση των πόρων μπορεί να εξασφαλιστεί στο επίπεδο των προγραμμάτων μέσω της επιλογής μόνο των στοιχείων που μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Επιπροσθέτως, είναι απαραίτητο να οριοθετηθεί ένα ακριβές χρονοδιάγραμμα στο οποίο θα λαμβάνονται υπόψη οι πιθανές στενότητες που θα προκύψουν από την πλευρά της προσφοράς. Στο χρονοδιάγραμμα θα πρέπει να αναπτυχθούν εκείνες οι τακτικές στο βάθος που θα συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας προκειμένου να αντισταθμιστούν οι πιέσεις από την πλευρά της ζήτησης.

2. **Οικονομική σύγκλιση:** Για να μπορέσει να επιτευχθεί η οικονομική και κατά συνέπεια η πολιτική ολοκλήρωση, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην άνευ προηγουμένου αύξηση των ανισοτήτων εντός της διευρυμένης Ένωσης.

Κατά συνέπεια, στα πλαίσια της σύγκλισης θα πρέπει

- Να δημιουργηθούν, να αναβαθμιστούν και να διευρυνθούν βασικές υποδομές και υπηρεσίες ώστε να είναι διαθέσιμες στις περιφερειακές οικονομίες.
- Να αναπτυχθεί κατάλληλο πλαίσιο ενίσχυσης των επιχειρήσεων και αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχει η ενιαία αγορά.
- Να επεκταθούν οι επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο.
- Να αυξηθεί η πρόσβαση στην απασχόληση.
- Να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη όλων των κοινωνικών ομάδων.
- Να εισαχθούν και να εφαρμοστούν μεταρρυθμίσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Να ενισχυθούν οι θεσμικές δυνατότητες και η συνταγματική τάξη.

3. **Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση:** Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, η ανάγκη συγκέντρωσης σε ένα περιορισμένο αριθμό δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα στην έρευνα, την καινοτομία και τη δημιουργία απασχόλησης είναι επιτακτική για την επίτευξη της οικονομικής συνοχής. Οι επενδύσεις σε ανθρώπινους πόρους θα πρέπει να γίνει σε επίπεδο περιφέρειας, μέσα όμως από μια ολοκληρωμένη στρατηγική ανάπτυξης που θα έχει εκπονηθεί από τα κεντρικά όργανα, προερχόμενη από τις εισηγήσεις των επιμέρους περιφερειακών φορέων. Σκοπός των αλλαγών θα πρέπει να είναι η πρόβλεψη και η προώθηση οικονομικών αλλαγών με τη βελτίωση της ελκυστικότητας των περιφερειών και των πόλεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω επενδύσεων στην συνεργασία πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και των βιώσιμων κοινοτήτων, στο περιβάλλον και στην πρόληψη κινδύνων, στην ενέργεια και στην υγεία αλλά και στην πρόσβαση σε υποδομές μεταφορών και τηλεπικοινωνιών.

Στην κατάστροψη του γενικότερου πλαισίου περιφερειακής ανάπτυξης, θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι ιδιομορφίες των βιομηχανικών περιφερειών όπως τα προβλήματα συμφόρησης, οι περιβαλλοντικές πιέσεις σε συνδυασμό με τα προβλήματα υγείας και η πυκνότητα του πληθυσμού. Παλιές βιομηχανικές περιφέρειες, κρίνεται αναγκαίο να αναπτύξουν μηχανισμούς ταχείας προσαρμογής στους υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης έτσι ώστε να αφομοιωθούν με το λιγότερο δυνατό κόστος οι συνέπειες κατάρρευσης της παλιάς βιομηχανικής τους βάσης.

Από την άλλη πλευρά, είναι μεγάλη η ποικιλία που παρουσιάζει η οικονομική κατάσταση των αγροτικών περιοχών. Σε ορισμένες περιφέρειες, ιδιαίτερα των μεσογειακών χωρών, η γεωργία διαδραματίζει καίριο ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη μια και το μεγαλύτερο μέρος του ενεργού πληθυσμού ασχολείται με τις γεωργικές δραστηριότητες. Διακρίνονται δύο βασικές ομάδες αγροτικών περιφερειών. Η πρώτη έχει αναπτύξει καλές σχέσεις με τα αστικά κέντρα και πολύ συχνά, η αγροτική δραστηριότητα συμπληρώνεται ή και καλύπτεται από αύξηση των δραστηριοτήτων στο τομέα των υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα ο τουρισμός.

Η δεύτερη ομάδα χαρακτηρίζεται από απομακρυσμένες περιοχές που χαρακτηρίζονται από την γήρανση του πληθυσμού και τις περιορισμένες τεχνικές και κοινωνικές υποδομές. Για κάθε μια κατηγορία απαιτούνται ολοκληρωμένες στρατηγικές ανάπτυξης που θα συνδυάζουν ανάλογα με την περίπτωση ενίσχυση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων μέσω κοινοτικών κονδυλίων αλλά και την δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων που θα συνάδουν στο πνεύμα ανάπτυξης της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης.

4. **Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία:** Όλες οι κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης για την συνοχή, δεν θα είχαν κανένα αποτέλεσμα αν δεν επιταχυνθούν οι διαδικασίες για την περαιτέρω ενοποίηση της επικράτειας της Ένωσης σε όλες τις διαστάσεις της. Τα εμπόδια της διασυνοριακής, διεθνικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας θα πρέπει να προσπελαστούν με την ανάπτυξη κοινών αναπτυξιακών στρατηγικών των σχετικών εδαφών αλλά και την αποδοτικότερη συνεργασία μεταξύ των υφιστάμενων υπηρεσιών ανταλλαγής δεδομένων και πληροφοριών. Η πλήρης τελωνιακή σύνδεση, η αποδοχή κοινών προτύπων ταξιδιωτικών εγγραφών είναι μερικά μόνο από τα μέτρα που θα δώσουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία η οποία αυξάνεται ακόμη περισσότερο στην διευρυμένη και πιο ποικιλόμορφη Ευρώπη.
5. **Διακυβέρνηση:** Ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών φορέων έχει αλλάξει. Νέες διευρυμένες αρμοδιότητες (κανονιστικές και προϋπολογιστικές) για την υλοποίηση της στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση έχουν προστεθεί, ενώ σε αρκετές από τις περιφέρειες έχουν δημιουργηθεί νέα επιχειρηματικά δίκτυα στα οποία η τοπική γνώση και εμπειρία έχουν συμβάλει σημαντικά στην αποδοτική λειτουργία τους. Στα πλαίσια των νέων δεδομένων το θέμα της διακυβέρνησης αποκτά νέες διαστάσεις.

Η πρώτη διάσταση αφορά τα χαρακτηριστικά των δημοσίων οργανισμών που έχουν σχέση με την απόδοση και την επιτυχία των δημοσίων πολιτικών. Η αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα ειδικά στον οικονομικό, εργασιακό, κοινωνικό, εκπαιδευτικό και δικαστικό τομέα θα βελτιώσει γενικά τις οικονομικές επιδόσεις και θα διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και της καλής διακυβέρνησης. Πέρα λοιπόν από την υλοποίηση των αποτελεσματικών

δικτύων υποδομής, η οικονομική ανταγωνιστικότητα θα επιτευχθεί από την εφαρμογή της νομοθεσίας με διαφανή και κρυστάλλινο τρόπο για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, από τον προσδιορισμό και την εφαρμογή των εμπορεύσιμων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, από ένα ανοιχτό σύστημα δημόσιων συμβάσεων στο οποίο θα έχουν πρόσβαση όλοι οι φορείς και επιχειρήσεις και τέλος από μια διοίκηση που ελαχιστοποιεί το διοικητικό φορτίο στους οικονομικούς παράγοντες.

Η δεύτερη διάσταση αφορά τα μέτρα και τις ενέργειες που χρειάζονται από τα κράτη – μέλη προκειμένου να βελτιώσουν την ικανότητα τους να διαχειριστούν και να υλοποιήσουν την πολιτική της συνοχής. Η αξιολόγηση και η πρόληψη της απάτης και της διαφθοράς, ο δημοσιονομικός έλεγχος και η παρακολούθηση των δημόσιων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν βασικές αρχές για την σωστή και αποτελεσματική διαχείριση των ταμείων. Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να δοθεί η δέουσα σημασία στην ποιότητα των εταιρικών σχέσεων όλων των ενδιαφερομένων φορέων και ιδιαίτερα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Μια ισχυρή εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών των κρατών μελών αποτελεί τη βάση για τον καθορισμό μια στρατηγικής της συνοχής η οποία θα αντιμετωπίζει τις προτεραιότητες της Κοινότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Τέλος, η προώθηση της συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση και την υλοποίηση των δημόσιων πολιτικών και η βελτίωση της συνεργασίας μέσα και ανάμεσα στις κοινότητες μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία ανθρώπινου και κοινωνικού κεφαλαίου που θα έχει ως συνέπεια τη διαρκή ανάπτυξη, απασχόληση και ανταγωνιστικότητα.

Ενόψει των προαναφερομένων, θα συνοψίσουμε αναφέροντας τις τρεις βασικές κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής συνοχής όπως αυτές έχουν καθοριστεί από την ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβόνας ελπίζοντας ότι η υλοποίησή τους θα στηριχτεί στο πλαίσιο δράσης που αναλύθηκε εκτενώς στην αρχή του κεφαλαίου:

A) Βελτίωση της ελκυστικότητας των κρατών μελών, των περιφερειών και των πόλεων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης, της εξασφάλισης επαρκών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και της διατήρησης του περιβάλλοντος.

Β) Ενθάρρυνση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης της οικονομίας της γνώσης μέσω των δυνατοτήτων έρευνας και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.

Γ) δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας με την προσέλκυση περισσότερων ανθρώπων στην αγορά εργασίας ή την ενθάρρυνση για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και την αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Είναι χαρακτηριστική του πνεύματος που πρέπει να διέπει την στρατηγική της συνοχής, η απάντηση του ευρωβουλευτή κ. Χατζηδάκη στην ερώτηση για την αναζήτηση ενός νέου τρόπου χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η σημερινή μέθοδος χρηματοδότησης είναι περίπλοκη, ακατανόητη στους πολίτες και αμφισβητούμενη ως προς την ορθότητά της από πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σύστημα ιδίων πόρων της ΕΕ πρέπει να επανεξετασθεί έτσι ώστε να συνδέεται με τον πραγματικό πλούτο του κάθε κράτους μέλους, αφού πρώτα καταργηθούν οι σημερινές εξαιρέσεις και ειδικές συμφωνίες. Κατά καιρούς έχει υποστηριχθεί η ιδέα ενός ειδικού φόρου που θα πληρώνουν οι πολίτες σε όλη την Ευρώπη, ανάλογα με το εισόδημά τους, και ο οποίος θα κατευθύνεται προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό ίσως θα ήταν μία δίκαια λύση η οποία παράλληλα θα αύξανε το ενδιαφέρον των πολιτών για την ΕΕ. Προϋπόθεση όμως είναι ο δίκαιος και επακριβής υπολογισμός του εισοδήματος του κάθε πολίτη.

Στο ίδιο πνεύμα ο αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος κ. Tajani, επισημαίνει:

Χωρίς αμφιβολία, η πολιτική ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να επιτευχθεί αν δεν υλοποιηθούν οι στρατηγικές της οικονομικής συνοχής. Πιθανά εμπόδια που είναι δυνατόν να εμφανιστούν στα κράτη – μέλη αναφορικά με την οικονομική ολοκλήρωση, θα οδηγήσουν σε αδυναμία των περιφερειακών φορέων να εκτιμήσουν την πολιτική στρατηγική της συνοχής που έχει αναπτυχθεί από το σύνολο της ηγεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περίπτωση να εισέλθει η Ευρώπη τα επόμενα χρόνια σε μια περίοδο οικονομικής ύφεσης, μπορεί να προσπεραστεί με την υλοποίηση ενός ευμετάβλητο μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης το οποίο θα βοηθάει ουσιαστικά τα

λιγότερα αναπτυγμένα κράτη και θα χρησιμοποιεί κοινές μεθόδους κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης.

4. ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Όταν το Μάιο του 2005, οι Γάλλοι και οι Ολλανδοί ψήφισαν ενάντια στην υιοθέτηση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, πολλοί πίστεψαν ότι ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπαίνει σε μια περίοδο κρίσης. Ένα χρόνο αργότερα, στην έδρα της Κοινότητας όλα φαίνονται να λειτουργούν όπως προηγουμένως στα πλαίσια των εργασιών για την κατάρτιση του πρώτου κοινού ευρωπαϊκού συντάγματος. Με τους εκπρόσωπους της Κοινότητας να εκφράζουν την αισιοδοξία τους. Η διατήρηση της αισιοδοξίας οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι λόγοι απόρριψης δεν αφορούσαν διαφοροποιήσεις ως προς την λογική και την πορεία του οικοδομήματος. Αντιθέτως, είναι ξεκάθαρο ότι η απόρριψη επήλθε για λόγους εθνικοπολιτικούς και η κρίση δεν είχε να κάνει με το Σύνταγμα.

Στην ερώτηση που τέθηκε στον ευρωβουλευτή κ. Χατζηδάκη για τα αίτια απόρριψης του Ευρωπαϊκού Συντάγματος από τους Ολλανδούς και τους Γάλλους, η απάντηση που ειπώθηκε εκφράζει σε μεγάλο βαθμό την αντιμετώπιση των ευρωπαϊών φορέων στο αρνητικό αποτέλεσμα.

Σε αυτά τα δημοψηφίσματα, οι πραγματικοί υποστηρικτές του "όχι" ήταν ετερόκλητες πολιτικές και κοινωνικές ομάδες που αντιδρούσαν η κάθε μια για δικούς της λόγους. Έτσι είδαμε να συστρατεύονται στον αγώνα κατά του ευρωσυντάγματος δυνάμεις, από την κομμουνιστική και τροτσκιστική αριστερά μέχρι και την εθνικιστική δεξιά. Σε αυτούς πρέπει να προσθέσουμε ένα τμήμα των σοσιαλιστών που έβλεπαν το Ευρωσύνταγμα ως «φιλελεύθερη» επιλογή καθώς και τους ευρωσκεπτικιστές που θέλουν λιγότερη Ευρώπη. Επίσης, "όχι" ψήφισε και μια σημαντική μερίδα φιλοευρωπαϊστών που επιθυμούν περισσότερη Ευρώπη από αυτή που προσέφερε το Ευρωσύνταγμα. Ο απροσδιόριστος φόβος που γεννούν οι προκλήσεις της «παγκοσμιοποίησης» σε μερίδα της κοινής γνώμης, ώθησε τους πολίτες να αντιδράσουν αρνητικά απέναντι στις αλλαγές που το Ευρωσύνταγμα επιχειρούσε να φέρει. Παράλληλα όμως, πολλοί από τους πολίτες που ψήφισαν "όχι" ήθελαν να στείλουν μηνύματα προς τις εθνικές τους κυβερνήσεις για την πολιτική που ακολουθούν στη χώρα τους. Απάντησαν δηλαδή σε ένα ερώτημα που δεν τους τέθηκε. Αυτό όμως αποδεικνύει πως η Ευρώπη δεν έχει καταφέρει να

κατοχυρώσει επαρκώς την αυτόνομη παρουσία της στο πολιτικό γίγνεσθαι των διαφόρων χωρών μελών.

Παρά τις αρνητικές συνέπειες από το πάγωμα του Ευρωπαϊκού Συντάγματος αλλά και ουσιαστικά της εμβάθυνσης της Ε.Ε. δεν ήρθε και το τέλος της Ένωσης. Η Ένωση στην ιστορική πορεία της έχει συναντήσει πολλά εμπόδια (απόρριψη της πρότασης για Ευρωπαϊκή Αμυντική Πολιτική σε μια κρίσιμη περίοδο το '54, Απόρριψη της Συνθήκης του Μάαστριχτ από Δανία και Ιρλανδία το '92) αλλά ο μηχανισμός της πάντοτε κατάφερε να απορροφήσει τους κραδασμούς και να δώσει νέα ώθηση στο ευρωπαϊκό όραμα. Αυτός ο μηχανισμός βασιζόταν στον Γαλλογερμανικό άξονα, δηλαδή στη στενή και συναινετική συνεργασία των δύο κρατών, ο οποίος όμως για πρώτη φορά στην ιστορία της Ε.Ε. φαίνεται να εξασθενεί.

Το αποτέλεσμα σε Γαλλία και Ολλανδία είναι ένα ηχηρό μήνυμα προς την Ένωση που απαιτεί ανανέωση και σύσφιξη των σχέσεων της με τους Ευρωπαίους πολίτες. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως εννέα χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επικύρωσαν το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα δια της κοινοβουλευτικής οδού. Το κείμενο έπρεπε να επικυρωθεί πριν από τον Οκτώβριο του 2006 από τα 25 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η απόφαση για το «πάγωμα» της επικύρωσης του από το πρόσφατο Συμβούλιο δίνει την ευκαιρία στους Ευρωπαίους ηγέτες να επαναπροσδιορίσουν τους στόχους της Ε.Ε. και κυρίως να φέρουν το Ευρωπαϊό πολίτη πραγματικά στο κέντρο του ενδιαφέροντος, εξετάζοντας τα προβλήματα του μέσα στο νέα διαμορφωμένο παγκόσμιο πλαίσιο από το πρίσμα ενός πιο ισχυρού κοινωνικά φακού.

Ίσως, οι λαοί της Ευρώπης δεν ήταν έτοιμοι να απαντήσουν σε ένα τέτοιο ερώτημα, ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι ήταν η πρώτη φορά που οι λαοί ρωτήθηκαν για κάποια τέτοια εξέλιξη ευθέως. Εκ του αποτελέσματος κρίνεται ότι τις αποφάσεις για πρωτοπόρες αλλαγές οφείλουν να τις λαμβάνουν οι πολιτικοί. Για αυτό εκλέγονται για να παίρνουν τις αποφάσεις και την ευθύνη. Βέβαια, για την εδραίωση των αλλαγών απαιτείται η συναίνεση, η αποδοχή των Ευρωπαϊκών λαών. Οπότε πρέπει να επενδύσουμε στο ευρωπαϊκό πατριωτικό συναίσθημα που προκύπτει μέσα από τις κοινές αξίες που έχουν οι λαοί της Ευρώπης. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Ευρώπη είναι η πιο ιστορική Ήπειρος του πλανήτη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα κράτη-μέλη

της Ε.Ε. να έχουν μακρά ιστορία σύμφωνα με την οποία πολλές φορές στο παρελθόν βρέθηκαν αντιμέτωπα, παράγοντας που υπενθυμίζει τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ τους.

Ακόμη, οι ιστορικές καταβολές, οι παραδόσεις και τα ήθη και τα έθιμα των κρατών της Ευρώπης δημιουργούν εντελώς διαφορετικά δεδομένα για την Ε.Ε. σε σχέση με κάθε προγενέστερη προσπάθεια αντίστοιχου οικοδομήματος. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχουν κράτη που ξέρουν ποιοι είναι και από πού προέρχονται, που έχουν κουλτούρα κατασταλαγμένη. Αυτό σημαίνει ότι η προσπάθεια γίνεται ακόμη πιο δύσκολη αφού απαιτείται να βρεθούν τα κοινά στοιχεία όλων αυτών των διαφορετικών λαών, να αναδειχθούν και να γίνουν ο οδηγός για μία Ευρωπαϊκή κουλτούρα. Όλα δείχνουν ότι ο βαθμός δυσκολίας αυτού του εγχειρήματος είναι πολύ υψηλός, όμως βήματα γίνονται και το σίγουρο είναι ότι όταν θα ολοκληρωθεί η διαδικασία οι βάσεις θα είναι τόσο δυνατές που θα καταστήσουν την Ε.Ε. την πιο μεγάλη δύναμη σε αυτόν τον πλανήτη.

5. Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΩΣ ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΜΟΧΛΟΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ένα μόρφωμα ιδιαίτερου χαρακτήρα. Είναι κάτι πρωτοφανές στο παγκόσμιο στερέωμα κράτη με μεγάλη ιστορία και με πολλές διαφορές, στο πρόσφατο παρελθόν, να αποφασίζουν να πορευθούν μαζί για ένα καλύτερο μέλλον. Το όραμα των ιδρυτών της Ένωσης ήταν να δημιουργήσουν τον πιο ισχυρό περιφερειακό οργανισμό στον πλανήτη, με απώτερο σκοπό τις Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης ή την Ευρώπη ως ένα ενιαίο κράτος ή σε τελική ανάλυση κάτι που να είναι τόσο διαφορετικό και πρωτόγνωρα ενωμένο για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα που να μην θυμίζει σε τίποτα την Ευρώπη του 20^{ου} αιώνα.

Αυτή η προσπάθεια δεν μπορεί ακόμα και σήμερα να γίνει απόλυτα αντιληπτή από τον μέσο ευρωπαϊκό πολίτη. Πόσο μάλλον όταν αυτός είναι κάποιας ηλικίας με αποτέλεσμα τα βιώματα του να μην του επιτρέπουν να αποδεχτεί ότι στην άλλη άκρη της Ευρώπης μπορεί να ταξιδέψει πλέον μόνο με την αστυνομική του ταυτότητα, δηλαδή όπως ακριβώς συμβαίνει και όταν μετακινείται μέσα στην ίδια του τη χώρα, ότι τελικά η χώρα του είναι ένα κομμάτι αυτού που ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση. Βέβαια ο στόχος των οραματιστών της Ευρώπης και των ανθρώπων που τώρα προσπαθούν να συνεχίσουν αυτό το μεγαλειώδες όραμα δεν είναι αυτός ο κόσμος. Όλο αυτό το οικοδόμημα είναι μια προίκα για τη νέα γενιά, για τους νέους ανθρώπους.

Οι νέοι είναι που θα ζήσουν τα πραγματικά αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας, την πραγματική Ενωμένη Ευρώπη. Για αυτόν τον λόγο οι νέοι της Ευρώπης πρέπει να γαλουχηθούν με τις αρχές και τις ιδέες της Ε.Ε., πρέπει να ξεφύγουν από τα στενά εθνικά όρια και να γίνει κτήμα τους ότι τα σύνορα τους αγγίζουν τα όρια της Ευρωπαϊκής Ηπείρου. Για την επόμενη γενιά προορίζεται η Ε.Ε. και αυτή είναι που πρέπει να προετοιμαστεί κατάλληλα, να εκπαιδευτεί έτσι ώστε να θεωρεί την Ευρώπη ως πατρίδα.

Η πρώτη εικόνα που έχουμε από την αντίδραση των νέων στα πλεονεκτήματα που προσφέρει η Ένωση είναι θετικά. Πολλοί νέοι κινούνται μέσα στην Ένωση ως φοιτητές γεγονός αρκετά σημαντικό αφού ξεφεύγουν από τα εθνικά σύνορα για

αρκετά μεγάλο διάστημα και μάλιστα σε μια πολύ κρίσιμη περίοδο της ζωής τους. Επιπλέον, η ελεύθερη μετακίνηση προσώπων στην Ε.Ε. έχει πρακτική εφαρμογή κυρίως στους νέους ανθρώπους. Οι πολίτες των ευρωπαϊκών κρατών στις ηλικίες άνω των 35 ετών μετακινούνται πάρα πολύ λίγο. Οι νέοι κάτω των 35 είναι αυτοί που τελικά ρυθμίζουν τον δείκτη μετακίνησης προσώπων εντός της Ένωσης. Και αυτό συμβαίνει γιατί οι νέοι πιο απελευθερωμένοι, με πάθος για τη ζωή, που ξεκινάει τώρα για αυτούς, προσπαθούν να εργαστούν επιτυγχάνοντας τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να πραγματοποιήσουν τα όνειρα τους. Τελικά λοιπόν υπάρχει πρόοδος είναι όμως αρκετή;

Όχι δεν είναι αρκετή. Για να υπάρξει πραγματική πρόοδος σε αυτόν τον τομέα οφείλει η Ε.Ε. να συμβάλλει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των επόμενων γενεών με τέτοιο τρόπο ώστε να τους κάνει να νοιώσουν πραγματικά πρώτα ευρωπαίοι να βάλουν την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα πάνω από την εθνική. Η λύση σε αυτό το πρόβλημα περνάει μέσα από μία κοινή ευρωπαϊκή παιδεία. Η σύγκλιση των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος. Σε μία Ήπειρο όπως είναι η Ευρώπη με τον πολιτισμό και την κουλτούρα που διαθέτει όλα ξεκινούν από την παιδεία. Η ευρωπαϊκή ιστορία, αλλά μέχρι και σήμερα, πρέπει να διδάσκεται στα σχολεία και των 25 κρατών-μελών, μία ιστορία κοινή που θα συμβάλλει τα μέγιστα ώστε τα νέα παιδιά να αναπτύξουν ευρωπαϊκή συνείδηση.

Στη συνέχεια τα πανεπιστήμια των κρατών-μελών πρέπει να εναρμονιστούν. Οφείλουμε να προσφέρουμε στους νέους της Ευρώπης ένα κοινό πρόγραμμα σπουδών, πανεπιστήμια με κοινές απαιτήσεις, τουλάχιστον κοινές κατώτατες απαιτήσεις. Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια πρέπει να αποκτήσουν ένα υψηλό επίπεδο σπουδών που θα κινείται μέσα σε μία ενιαία-κοινή λογική όσο αυτό είναι εφικτό.

Τέλος, η Ε.Ε. πρέπει να δώσει κίνητρα στους νέους να ταξιδέψουν μέσα στα όρια της. Οι νέοι πρέπει να γνωρίσουν από κοντά την ευρωπαϊκή ήπειρο και να δουν τις όποιες διαφορές υπάρχουν στην κουλτούρα των λαών αλλά να συνειδητοποιήσουν και πόσα κοινά στοιχεία υπάρχουν που συνδέουν αυτούς τους λαούς. Δεν νοείται το 2006 νέος που να μην έχει ταξιδέψει έξω από τα στενά εθνικά του σύνορα και όμως υπάρχουν αρκετοί τέτοιοι νέοι. Είναι πολύ σημαντικό να υπάρξουν οι ευκαιρίες για όλους τους

νέους ανθρώπους να ταξιδέψουν μέσα στην Ένωση και σε αυτό πρέπει να συμβάλλει η Ε.Ε. με την παροχή προγραμμάτων επιμορφωτικών ή απλά ταξιδιωτικών. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να είναι επιδοτούμενα ή ακόμη και δωρεάν σε κάποιες περιπτώσεις. Αυτό ίσως να ακούγεται υπερβολικό, όμως ήρθε η ώρα να συνειδητοποιήσουμε ότι είναι πολύ σημαντικό το να δαπανήσουμε κάποια χρήματα τώρα, και να το δούμε σαν την επένδυση, για να μπορέσουμε να αντικρύσουμε κάποια στιγμή το ευρωπαϊκό έθνος.

6. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια έχει αναδειχθεί στην επιφάνεια της Ευρώπης η αρνητική στάση μιας μερίδας των Ευρωπαίων πολιτών ως προς την παγκοσμιοποίηση και τις συνέπειες που θα επιφέρει στις εργασιακές σχέσεις, την οικονομική ισότητα ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις, την ευρωπαϊκή κουλτούρα αλλά και την πιθανή πολιτική εξάρτηση των ευρωπαϊκών χωρών από την υπερδύναμη των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η άποψη της πλειοψηφίας που υποστηρίζει ότι η αυξανόμενη παγκόσμια ανταλλαγή οικονομικών, πολιτικών και πολιτιστικών πόρων και ιδεών, θα εμπλουτίσει την καθημερινή ζωή τους. Μια ισχυρή Ευρώπη μπορεί να βοηθήσει αποφασιστικά να υπερκεραστούν οι αρνητικές επιπτώσεις που κουβαλάει το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και να επικρατήσουν στην επιφάνεια η πλειονότητα των πλεονεκτημάτων που συνοδεύουν την παγκόσμια συνένωση των λαών.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η παγκοσμιοποίηση και η οικονομική απελευθέρωση της παγκόσμιας οικονομίας, εγείρουν μεγαλύτερες προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή Ένωση έναντι των Η.Π.Α. Στην Ευρώπη των 25, το κράτος παίζει μεγαλύτερο ρόλο μια και δαπανά το 25% του ΑΕΠ σε κοινωνικές δαπάνες σε αντίθεση με τις Η.Π.Α όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι 15%. Από την άλλη πλευρά, οι ευρωπαίοι έχουν περισσότερο ανεπτυγμένη την έννοια της συλλογικότητας, παρ' όλα αυτά δηλώνουν πως δεν είναι πρόθυμοι να μετακινηθούν στο εσωτερικό της Ένωσης προκειμένου να βρουν εργασία ενώ δεν είναι και διατεθειμένοι να αποχωριστούν ορισμένα από τα κοινωνικά προνόμια που έχουν προκειμένου να εξασφαλίσουν την βιωσιμότητα των θέσεων εργασίας τους.

Παρά τις ιδιομορφίες του κοινού ευρωπαϊκού τρόπου σκέψης, ούτε οι τελευταίες δημοσκοπήσεις της κοινής γνώμης αλλά ούτε και οι κυβερνητικές πολιτικές των κρατών – μελών δείχνουν πλήρη απόρριψη των επιδράσεων της παγκοσμιοποίησης. Με βάση την έρευνα του Ευρωβαρομέτρου τον προηγούμενο χρόνο, 64% των ευρωπαίων τάσσονται κατ' αρχήν υπέρ της παγκόσμιας οικονομίας, ενώ το αντίστροφο ποσοστό που τάσσεται κατά ανέρχεται σε 28%. Το 62% των πολιτών της

Ένωσης πιστεύει ότι οι προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης μπορούν να ελεγχθούν και να ρυθμιστούν αποτελεσματικά προς όφελος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ενώ το 61% δείχνει πλήρη εμπιστοσύνη στους χειρισμούς των κεντρικών διοικήσεων ως προς την προσαρμογή των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών κανόνων στα πρότυπα της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.

Η εμπιστοσύνη των πολιτών πηγάζει από τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία 25 χρόνια στην ενοποιημένη Ευρώπη. Έτσι από το προηγούμενο καθεστώς στο οποίο είχαν αναπτυχθεί δυνατοί μηχανισμοί ελέγχου και ρύθμισης των αγορών, όπως ο περιορισμός στην μετακίνηση των κεφαλαίων, οι φορολογικές ανισότητες και η γραφειοκρατία, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επιτύχει την ιδιωτικοποίηση των μεγαλύτερου μέρους του βιομηχανικού τομέα, την κατάρριψη των εμποδίων για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις αλλά και το κυριότερο οικονομικό επίτευγμα του προηγούμενου αιώνα, την υιοθέτηση του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος.

Το κοινό νόμισμα έχει εναρμονίσει τις σχέσεις εμπορικής ανταλλαγής μεταξύ των κρατών μελών απλοποιώντας παράλληλα τις διαδικασίες ανταλλαγής αγαθών ανάμεσα στα κράτη – μέλη. Το Ευρώ μείωσε το κόστος των συναλλαγών, βοήθησε στην δημιουργία νέων εταιρειών, ενώ δημιούργησε και ένα διεθνές εμπορικό δίκτυο που μπορεί να δραστηριοποιηθεί καλύτερα στην παγκοσμιοποιημένη αγορά. Και από την πλευρά του καταναλωτή όμως, το κοινό νόμισμα του παρέχει τη δυνατότητα να συγκρίνει άμεσα τις τιμές για όλα τα αγαθά ανάμεσα στα κράτη μέλη αποφεύγοντας κερδοσκοπικές παγίδες (Απάντηση κ. Tajani στο ερωτηματολόγιο).

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο ευρωβουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Χατζηδάκης:

Το Ευρώ τερμάτισε τον εμφύλιο πόλεμο μεταξύ των νομισμάτων της ενιαίας αγοράς και σηματοδοτεί την ενοποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Για χώρες που είχαν επί χρόνια υψηλό πληθωρισμό, βοήθησε στην εξυγίανση των δημοσιονομικών τους μεγεθών και στην πτώση των επιτοκίων. Ωστόσο, σε χώρες όπως πχ. η Ελλάδα, παρουσιάστηκαν κάποια κρούσματα αισχροκέρδειας λόγω ανεπαρκούς κρατικού ελέγχου αλλά και περιορισμένης καταναλωτικής συνείδησης.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να βοηθήσει στην ευνοϊκότερη υιοθέτηση των αρχών της παγκοσμιοποίησης από το σύνολο των κρατών μελών. Κατ' αρχήν, παρέχοντας μια μεγάλη ενιαία αγορά, η Ε.Ε. επιτρέπει στα μέλη της να κερδίσουν πιο εύκολα τις θετικές επιδράσεις του παγκοσμιοποιημένου οικονομικού περιβάλλοντος σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Γηραιάς Ηπείρου που δρουν μεμονωμένα και δεν έχουν αναπτύξει τους ίδιους μηχανισμούς αφομοίωσης. Το κοινό σύστημα αξιών, καθώς και οι κοινές δεσμεύσεις για το κοινωνικοπολιτικό μέλλον της Ευρώπης, επιδρούν στην ευκολότερη αποδοχή των νέων όρων της παγκόσμιας κοινότητας μια και οι Ευρωπαίοι ήδη βιώνουν την διαδικασία οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ενοποίησης.

Παράλληλα το μέγεθος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένας πληθυσμός 350 εκατομμυρίων ατόμων με ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης προστατεύει όλα τα κράτη – μέλη από τους κραδασμούς που επιφέρουν οι συνταρακτικές αλλαγές στην διάρθρωση της παγκόσμιας οικονομίας. Η διαπραγματευτική ικανότητα κάθε μέλους πολλαπλασιάζεται με αποτέλεσμα οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων στις εμπορικές διαπραγματεύσεις να έχουν την ίδια ισχύ με τον αντίστοιχο εκπρόσωπο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η αποφυγή καθορισμού δασμών στην εμπορία μετάλλων για τις ευρωπαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στις Η.Π.Α το Δεκέμβριο του 2003 αλλά και η συμφωνία να απορριφθούν δευτερογενείς κυρώσεις στις ευρωπαϊκές εταιρείες που έχουν εμπορικές σχέσεις με την Κούβα και το Ιράν, είναι μερικά από τα παραδείγματα που αποδεικνύουν την δύναμη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έναντι των υπόλοιπων χωρών / οργανισμών που συμμετέχουν στο παζλ της παγκοσμιοποίησης.

Ιδιαίτερη προσοχή, πρέπει να δοθεί στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που εμφανίζονται λόγω της αλλαγής των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις που παρουσιάζονται από την εξάπλωση της παγκοσμιοποίησης σε όλους τους κλάδους της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Υπάρχει ανάγκη να προωθηθούν συνεκτικές διασυννοριακές συνεργασίες που θα ενθαρρύνουν την οικονομική δραστηριότητα και στις δύο πλευρές και θα εξαλείψουν τα εμπόδια για την ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό, η πολιτική της συνοχής και το νέο ευρωπαϊκό μέσο γειτονίας και εταιρικής σχέσης, αλλά και όπου ενδείκνυται το νέο προενταξιακό μέσο πρέπει να δημιουργήσουν ένα συνεκτικό πλαίσιο για σχετικές ενέργειες.

Στις διεθνικές περιοχές υπάρχει μεγάλη ανάγκη αύξησης της οικονομικής και κοινωνικής ενοποίησης και συνοχής. Τα προγράμματα διεθνικής συνεργασίας έχουν ως στόχο την αύξηση της συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη σε θέματα στρατηγικής σημασίας. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ενισχύονται οι ενέργειες οι οποίες έχουν ως σκοπό να βελτιώσουν τη φυσική διασύνδεση των εδαφών (π.χ. επενδύσεις στις βιώσιμες μεταφορές) καθώς και τις άλλες συνδέσεις (δίκτυα, ανταλλαγές ανάμεσα στις περιφέρειες και στα εμπλεκόμενα μέρη). Με αυτό τον τρόπο, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καταφέρει να ενδυναμώσει άμεσα την επιρροή της σε βασικούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας όπως είναι για παράδειγμα η γεωργία και οι υπηρεσίες. Για παράδειγμα, χωρίς την Κοινή Αγροτική Πολιτική (Common Agricultural Policy) η παγκοσμιοποίηση θα είχε ως αναπόφευκτο αποτέλεσμα την εξάλειψη των μικρών ευρωπαϊκών αγροκτημάτων.

Σε συνδυασμό με την διεθνική συνεργασία, κρίνεται απαραίτητο να αναθεωρηθούν και τα προγράμματα διαπεριφερειακής συνεργασίας τα οποία θα πρέπει να επικεντρώνονται στην ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβόνας: ενίσχυση της καινοτομίας, των ΜΜΕ και της επιχειρηματικότητας, προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων. Επιπλέον, η ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την αστική ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα (όπως οι υγειονομικές υπηρεσίες) και η εφαρμογή προγραμμάτων συνεργασίας καθώς και η εκπόνηση μελετών και η συλλογή πληροφοριών είναι τομείς που θα ενθαρρυνθούν.

Η Ευρώπη δεν έχει προχωρήσει όσο θα έπρεπε προς την πολιτική της ολοκλήρωσης. Το Ευρωσύνταγμα για παράδειγμα που έκανε κάποια σημαντικά βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση, απορρίφθηκε, βυθίζοντας την Ευρώπη σε μία περίοδο εσωστρέφειας και περισυλλογής. Και εδώ παρουσιάζεται το οξύμωρο σχήμα: από την μία να κατηγορούμε την ΕΕ γιατί δεν παρεμβαίνει δυναμικά για παράδειγμα στις διεθνείς κρίσεις και από την άλλη θέτουμε εμπόδια στην προσπάθεια θεσμικής ενίσχυσης της διεθνούς της παρουσίας με την καταψήφιση του ευρωσυντάγματος (Κ. Χατζηδάκης, Ευρωβουλευτής Νέας Δημοκρατίας).

Είναι στο χέρι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των λαών της να αντιμετωπίσουν την παγκοσμιοποίηση είτε ως ένα εμπόδιο στην ανάπτυξη και να ακολουθήσουν το μονόδρομο της αποξένωσης και απομόνωσης από τις κοσμοϊστορικές αλλαγές του παγκόσμιου συστήματος είτε ως ένα μέσο για να ενδυναμώσουν την παρουσία τους μέσω των οργάνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Το άμεσο μέλλον θα αποτελέσει το καλύτερο κριτή των επιλογών όλων μας.

7. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπήρξε ποτέ στατική οντότητα. Αναπτύχθηκε κατά την μεταπολεμική περίοδο, μέσα από μια διπλή διαδικασία προσαρμογής και καινοτομίας σε σχέση με το διεθνές περιβάλλον. Με την έλευση του 21ου αιώνα, η ΕΕ καλείται να ανταποκριθεί σε νέες προκλήσεις, όπως η παγκοσμιοποίηση και η διεύρυνση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάακεν αναγνώρισε αυτόν τον στόχο. Εκεί, οι αρχηγοί των κρατών και των κυβερνήσεων της ΕΕ υιοθέτησαν μια διακήρυξη που αφορά το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης: τη **Διακήρυξη του Λάακεν**. Σύμφωνα με αυτή, η Ευρωπαϊκή Ένωση «βρίσκεται σε σταυροδρόμι, σε μια καθοριστική στιγμή για την ύπαρξή της». Αυτήν την κρίσιμη ιστορική στιγμή, η ΕΕ «αντιμετωπίζει διπλή πρόκληση, τόσο εντός, όσο και εκτός των συνόρων της».

Με την Κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική και την στρατηγική της συνοχής, η Ένωση δημιουργεί μια πολιτική διάσταση που θα εντείνει το διεθνή της ρόλο ως σημαντικής εμπορικής και οικονομικής δύναμης. Θα πρέπει όμως να γίνουν ακόμη πολλά έως ότου καταστεί σαφής αυτή η πολιτική διάσταση. Παρά τη δέσμευσή τους να συμβάλουν στην επιτυχία της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, τα κράτη μέλη θεωρούν δύσκολο μερικές φορές να αλλάξουν την εθνική τους πολιτική έναντι συγκεκριμένης χώρας ή περιοχής στο όνομα της αλληλεγγύης της Ένωσης.

Το πόσο δύσκολο μπορεί να είναι κάτι τέτοιο απεικονίζεται στις έντονες αποκλίσεις που σημειώθηκαν μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ την άνοιξη του 2003 σχετικά με το εάν το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών έπρεπε να επιτρέψει τον πόλεμο στο Ιράκ υπό την ηγεσία των ΗΠΑ.

Αν και η Ένωση επέτρεψε κάποια ευελιξία όσον αφορά τις διαδικασίες ψηφοφορίας για τη λήψη αποφάσεων Κοινής Ευρωπαϊκής Πολιτικής παρέχοντας σε επιμέρους κυβερνήσεις την ευχέρεια να απέχουν της ψηφοφορίας ή εφαρμόζοντας τον κανόνα της πλειοψηφίας ή επιτρέποντας σε πολλές χώρες να ενεργούν από μόνες τους, η ομοφωνία εξακολουθεί να απαιτείται για τη λήψη αποφάσεων με στρατιωτικές ή αμυντικές επιπτώσεις.

Οι έννοιες «περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας» καθώς και «ίσες ευκαιρίες» συνθέτουν το πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής. Η Ένωση επιθυμεί να έχουν όλοι οι πολίτες επαρκείς ικανότητες προσαρμογής στις αλλαγές σε μια οικονομία της γνώσης. Η απασχόληση και η κοινωνική πολιτική βρίσκονται στο επίκεντρο της «Ατζέντας της Λισσαβόνας», του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ για τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας.

Οι δύο ακρογωνιαίοι λίθοι της πολιτικής για την απασχόληση και της κοινωνικής πολιτικής είναι η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση - για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και στρατηγικών για τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας - και η κοινωνική ατζέντα, που σχεδιάστηκε για να εξασφαλίζει ότι τα οφέλη της ανάπτυξης της ΕΕ διαχέονται στο σύνολο της κοινωνίας και σε κάθε περιοχή της ΕΕ.

Οι ελπίδες και τα όνειρα όλων των πολιτών για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση απεικονίζονται έκδηλα στα οράματα των νέων για **μια Ευρωπαϊκή Ένωση** η οποία θα κάνει, επιτέλους, τους πολίτες της να νιώθουν Ευρωπαίοι πολίτες. Μια Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία θα αποτελεί πρότυπο συνεργασίας, μια Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία θα υλοποιήσει και το όραμα της εμβάθυνσης μετά από αυτό της διεύρυνσης. Θέλουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση εγγυήτρια της ειρήνης και της δημοκρατίας, μια Ευρωπαϊκή Ένωση που θα προάγει την πολυπολιτισμικότητα, μια Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία θα προτείνει τη δική της εκδοχή για την παγκόσμια κοινότητα, για την παγκοσμιοποίηση. Θέλουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση που θα διαμορφώνει τον κόσμο.

Η Ε.Ε. για να μπορέσει να αποκτήσει την δυναμική που οι ιδρυτές της αλλά και όλοι οι πολίτες ταυτόχρονα είχαν οραματιστεί οφείλει με κάθε κόστος να προχωρήσει σε πολιτική ολοκλήρωση. Μόνο τότε θα μετεξελιχθεί σε έναν περιφερειακό οργανισμό που θα έχει παγκόσμια οικονομική εμβέλεια η οποία θα ισχυροποιείται από την πολιτική επιρροή που θα ασκεί. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από μία τέτοια εξέλιξη η Ένωση θα αποκτήσει μία ενιαία πολιτική φωνή που θα την ισχυροποιήσει και θα την κάνει ανταγωνιστική ακόμα και με τις ΗΠΑ σε παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, θα επιτευχθεί μια πιο ομαλή λειτουργία του οργανισμού που θα δημιουργήσει ένα κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στην ηγεσία και το λαό, αφού οι συγκεκριμένες, ξεκάθαρες

αρμοδιότητες της κεντρικής εξουσίας θα διευκολύνουν την λειτουργία ολόκληρου του οικοδομήματος

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης. Μανιφέστο για μια νέα Ευρώπη, Γκι Βερχόφσταντ, Εκδόσεις Παπαζήση Αθήνα 2006
2. Ευρωπαϊκή πολιτική Ένωση. Θεωρία διαπραγμάτευση, θεσμοί και προοπτικές. Η Συνθήκη του Μάαστριχ και η Ελλάδα, Π.Κ. Ιωακειμίδης, Εκδόσεις Θεμέλιο Αθήνα 1995
3. Ο νέος ευρωπαϊκός χώρος, η διεύρυνση και η γεωγραφία της ευρωπαϊκής ανάπτυξης, Επιμέλεια: Ελένη Ανδρικοπούλου-Γρηγόρης Καυκαλάς, Εκδόσεις Θεμέλιο Αθήνα 2000
4. Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσμικές, πολιτικές και οικονομικές πτυχές, Επιμέλεια: Ναπολέον Μαραβέγιας, Μιχάλης Τσινισιζέλης, Εκδόσεις Θεμέλιο Αθήνα 1999
5. Quo Vadis Europa? Μιχάλης Τσινισιζέλης, Σύγχρονες Ακαδημαϊκές και Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα 2001
6. Ποια Ευρώπη; Λουκάς Τσούκαλης, Εκδόσεις Ποταμός Αθήνα 2004
7. Οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες μετά τη Συνθήκη της Νίκαιας, Π.Δ. Δάγτογλου με συνεργασία Ευγενίας Β. Πρεβεδούρου, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα Αθήνα-Κομοτηνή 2002
8. Ευρωπαϊκή Ένωση και ελληνικό κράτος. Οι επιπτώσεις από τη συμμετοχή στην ενοποιητική διαδικασία, Π.Κ. Ιωακειμίδης, Εκδόσεις Θεμέλιο Αθήνα 1998
9. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Νέο πρότυπο ολοκλήρωσης ή σύμπτωμα από-ολοκλήρωσης; Π.Κ. Ιωακειμίδης, Εκδόσεις Θεμέλιο Αθήνα 1998
10. ΗΠΑ: από το 1776 έως σήμερα. Η εκδοχή ενός ταξιδιώτη, Θάνος Βερέμης, Εκδόσεις Ι. Σιδέρη Αθήνα 2003
11. Διεθνείς σχέσεις. Εξουσία και δικαιοσύνη, Θεόδωρος Κουλουμπής, Εκδόσεις Παπαζήση Αθήνα 1995
12. Τα Βαλκάνια μετά τον πόλεμο του Κοσσυφοπεδίου, Επιμέλεια: Θ. Ντόκος-Φ. Πιέρρος, Εκδόσεις Ι. Σιδέρη Αθήνα 2000
13. Η Συνθήκη της Νίκαιας και το μέλλον της Ευρώπης, Π.Κ. Ιωακειμίδης, Εκδόσεις Θεμέλιο Αθήνα 2001
14. Η πρόκληση του παγκόσμιου καπιταλισμού, η παγκόσμια οικονομία τον 21^ο αιώνα

Robert Gilpin, Εκδόσεις Ποιότητα-Princeton University Press Αθήνα 2002

15. Η αμερικανική εξωτερική πολιτική μετά τον ψυχρό πόλεμο, ιδεολογικά ρεύματα, Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος, Εκδόσεις Ποιότητα Αθήνα 2000
16. Διεθνείς σχέσεις και στρατηγική στην πυρηνική εποχή, Γιάννης Γ. Βαληγάκης, Κωνσταντίνα Ε. Μπότσιου, Εκδόσεις Παρατηρητής Θεσσαλονίκη 2000
17. Πολιτική και ιδεολογία απέναντι σε παλαιά και νέα προβλήματα, Πάνος Καζάκος, Εκδόσεις Ι. Σιδέρης Αθήνα 2003
18. Το δίκαιο των λαών και η ιδέα της δημόσιας λογικής αναθεωρημένη, Τζων Ρωλς, Εκδόσεις Ποιότητα Αθήνα 2003
19. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αποφάσεις του Συμβουλίου για τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για την συνοχή, Βρυξέλλες, 13/7/2006
20. Theories of European Integration, Ren Rosamond, Palgrave Macmillan 2000
21. The idea of a European Superstate, Public Justification and European Integration, G. Morgan, Princeton University Press, 2005
22. European Union Enlargement, Neill Nugent, Palgrave Macmillan, 2004
23. The Future of Europe: Integration and Enlargement, Fraser Cameron, Taylor & Francis Books Ltd, 2004
24. Multilevel Governance and European Integration, Lisbet Hooghe and Gary Marks, Powmant Littlefield Publishers, 2001
25. European Social Policy: Between Fragmentation and Integration, Stephan Leibfried and Paul Pierson, Brookings Institution, 1995
26. Building Europe: The cultural politics of european integration, Cris Shore, Taylor & Francis Books Ltd, 2000
27. Europeanised politics? European integration and national political systems, Simon Hix, Frank Cass Publishers, 2000
28. Europe as Empire: The nature of the enlarged European Union, Jan Zeilinka, Oxford University Press, 2006
29. European Integration, 1950 – 2003: Superstate or New market economy, John Gillingham, Cambridge University Press, 2003
30. The economics of european integration: Limits and Prospects, Miroslav N. Jovanovic, Edward Elgar Publishing, 2005
31. European integration theory, Antje Wiener & Thomas Dier, Oxford University Press, 2003

32. The engines of european integration: Delegation, Agency and Agenda setting in the EU, Mark A. Pollack, Oxford University Press, 2003
33. The new barbarian manifesto, Ian Angel, Kogan Page, 2000

9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ (ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

1. Ποιές δυνάμεις ή δυναμικές ανθίστανται σήμερα στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ?

Την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση την φοβούνται και την αντιμάχονται πολιτικές δυνάμεις από όλα τα κράτη μέλη και με διαφορετικές ιδεολογικές αναφορές. Πολιτικές δυνάμεις από την άκρα αριστερά έως την εθνικιστική δεξιά. Ειδικότερα, αυξημένος είναι ο ευρωσκεπτικισμός σε χώρες όπως η Μ. Βρετανία αλλά και σε νέα κράτη μέλη από την Ανατολική Ευρώπη. Όλες οι παραπάνω δυνάμεις, παρά την διαφορετική τους σύνθεση, αντιδρούν στην δυναμική της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης για πολλούς και διαφορετικούς λόγους. Γιατί αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και τα προβλήματα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον και στο πρόσωπο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης βλέπουν την πηγή όλων των δεινών. Γιατί προσπαθούν με όρους του χθες να ερμηνεύσουν το αύριο. Γιατί αντιμετωπίζουν την θεσμική και πολιτική εμβάθυνση της ΕΕ ως την αρχή της δικής τους πολιτικής περιθωριοποίησης.

2. Ποία Ευρώπη τελικά προτιμάμε ? Διακυβερνητική ή Ομοσπονδιακή ?

Ο στόχος είναι μία Ευρώπη με έντονα πολιτικά χαρακτηριστικά, με κοινά συμφέροντα με κοινές πολιτικές σε όλους τους τομείς. Δηλαδή μία Ευρώπη με χαρακτηριστικά Ομοσπονδίας, Ομοσπονδίας όμως προσαρμοσμένη στην ιστορική διαδρομή και την πολιτική δυναμική της ηπείρου μας. Μόνο έτσι θα μπορούσαμε να έχουμε ως ΕΕ αξιόπιστο πολιτικό λόγο και δυναμική παρουσία στην διεθνή σκηνή.

3. Είναι εφικτή η κοινή πορεία ή θα πρέπει να προσανατολιστούμε στην Ευρώπη των πολλών ταχυτήτων ?

Θα ήταν ευχής έργο η πορεία προς την θεσμική και πολιτική ολοκλήρωση να είναι κοινή για όλους. Όμως σίγουρα υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις και προθέσεις από πλευράς των κρατών μελών. Το μέλλον και οι προκλήσεις όμως δεν περιμένουν. Όσοι λοιπόν μπορούν και οραματίζονται τα οφέλη από μια πιο ολοκληρωμένη Ευρώπη θα έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν προς τα μπρος και να μην είναι δέσμιοι κάποιων σκεπτικιστών.

4. Ποίος πρέπει να είναι ο ρόλος του βέτο στην Ευρώπη των 25 ή των 35 στο μέλλον ?

Έχει ήδη καταστεί σαφές ότι ο ρόλος του βέτο σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση με 25 και άνω μέλη αποτελεί περισσότερο αγκάθι παρά δικλείδα ασφαλείας για την ΕΕ. Γι' αυτό το λόγο κι έχουμε και τη σταδιακή μείωση των πολιτικών που λαμβάνονται με ομοφωνία μέσα από τις Συνθήκες. Μια Ευρώπη που σταδιακά θα αποκτά όλο και μεγαλύτερη πολιτική δύναμη, θα μπορεί να προσφέρει με άλλο τρόπο στα μέλη της τις ίδιες και περισσότερες εγγυήσεις που αυτά θεωρούν ότι εξασφαλίζουν δια της υπάρξεως του βέτο στη λειτουργία της ΕΕ.

5. Γιατί η ιδέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συγκινεί τους νέους σήμερα ?

Δε θα έλεγα ότι δε συγκινεί, αλλά σίγουρα δεν είναι η πρώτη τους προτεραιότητα. Όσο η Ευρώπη παρουσιάζει την εικόνα ενός απόμακρου γραφειοκρατικού συμπλέγματος με δυσνόητες για τον απλό πολίτη πολιτικές, τόσο θα απομακρύνεται με αποτέλεσμα να συγκινεί όλο και λιγότερο. Όσο θα συνεχίζει την πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση με ανεπαρκή εργαλεία τόσο δε θα έχει το ρόλο που δικαιούται στην διεθνή πολιτική και οικονομική σκηνή. Η Ευρώπη είναι υπόθεση που αφορά το μέλλον και γι' αυτό αφορά κυρίως τους νέους. Είναι στο χέρι μας εξηγώντας το και υιοθετώντας τις κατάλληλες πολιτικές να την κάνουμε πιο ελκυστική.

6. Γιατί τόσοι πολλοί πολίτες σε Γαλλία και Ολλανδία ψήφισαν όχι ? Ποίος ο ρόλος της παγκοσμιοποίησης ?

Σε αυτά τα δημοψηφίσματα, οι πραγματικοί υποστηρικτές του "όχι" ήταν ετερόκλητες πολιτικές και κοινωνικές ομάδες που αντιδρούσαν η κάθε μια για δικούς της λόγους. Έτσι είδαμε να συστρατεύονται στον αγώνα κατά του ευρωσυντάγματος δυνάμεις, από την κομμουνιστική και τροτσκιστική αριστερά μέχρι και την εθνικιστική δεξιά. Σε αυτούς πρέπει να προσθέσουμε ένα τμήμα των σοσιαλιστών που έβλεπαν το Ευρωσύνταγμα ως «φιλελεύθερη» επιλογή καθώς και τους ευρωσκεπτικιστές που θέλουν λιγότερη Ευρώπη. Επίσης, "όχι" ψήφισε και μια σημαντική μερίδα φιλοευρωπαϊστών που επιθυμούν περισσότερη Ευρώπη από αυτή που προσέφερε το Ευρωσύνταγμα. Ο απροσδιόριστος φόβος που γεννούν οι προκλήσεις της «παγκοσμιοποίησης» σε μερίδα της κοινής γνώμης, ώθησε τους πολίτες να αντιδράσουν αρνητικά απέναντι στις αλλαγές που το Ευρωσύνταγμα επιχειρούσε να φέρει. Παράλληλα όμως, πολλοί από τους πολίτες που ψήφισαν "όχι" ήθελαν να στείλουν μηνύματα προς τις εθνικές τους κυβερνήσεις για την πολιτική που ακολουθούν στη χώρα τους. Απάντησαν δηλαδή σε ένα ερώτημα που δεν τους τέθηκε. Αυτό όμως αποδεικνύει πως η Ευρώπη δεν έχει καταφέρει να κατοχυρώσει επαρκώς την αυτόνομη παρουσία της στο πολιτικό γίγνεσθαι των διαφόρων χωρών μελών.

7. Τέσσερα χρόνια μετά τι μας διδάσκει η υιοθέτηση του Ευρώ ?

Το Ευρώ τερμάτισε τον εμφύλιο πόλεμο μεταξύ των νομισμάτων της ενιαίας αγοράς και σηματοδοτεί την ενοποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Για χώρες που είχαν επί χρόνια υψηλό πληθωρισμό, βοήθησε στην εξυγίανση των δημοσιονομικών τους μεγεθών και στην πτώση των επιτοκίων. Ωστόσο, σε χώρες όπως πχ. η Ελλάδα, παρουσιάστηκαν κάποια κρούσματα αισχροκέρδειας λόγω ανεπαρκούς κρατικού ελέγχου αλλά και περιορισμένης καταναλωτικής συνείδησης.

8. Είναι ουτοπικό η Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει ως πρότυπο ομοσπονδίας τις Η. Π. Α ?

Κάθε ομοσπονδιακό σύστημα έχει τα δικά του χαρακτηριστικά καθώς ενσωματώνει τα ιστορικά, τα πολιτικά, και τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά των κρατών ή των περιφερειών που περικλείει. Θα ήταν λοιπόν λάθος να συγκρίνουμε μια πιθανώς ομοσπονδοποιημένη Ευρωπαϊκή Ένωση με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Ευρωπαϊκή

Ένωση αποτελεί ένα πρότυπο μοντέλο το οποίο έχει τη δυνατότητα να εξελιχθεί σε μια ομοσπονδία βασισμένη στην ιστορική της διαδρομή, την πολιτική της κουλτούρα, αλλά και τις απαιτήσεις και προσδοκίες των πολιτών της.

9. Μήπως η Ευρωπαϊκή Ένωση από την μια παρεμβαίνει υπερβολικά σε ορισμένα πεδία ενώ σε άλλα όπου θα υπήρχε πραγματικά όφελος αδρανεί ?

Η Ευρώπη δεν έχει προχωρήσει όσο θα έπρεπε προς την πολιτική της ολοκλήρωση. Το Ευρωσύνταγμα για παράδειγμα που έκανε κάποια σημαντικά βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση, απορρίφθηκε για τους λόγους που ανέφερα, βυθίζοντας την Ευρώπη σε μία περίοδο εσωστρέφειας και περισυλλογής. Και εδώ παρουσιάζεται το οξύμωρο σχήμα: από την μία να κατηγορούμε την ΕΕ γιατί δεν παρεμβαίνει δυναμικά για παράδειγμα στις διεθνείς κρίσεις και από την άλλη θέτουμε εμπόδια στην προσπάθεια θεσμικής ενίσχυσης της διεθνούς της παρουσίας με την καταψήφιση του ευρωσυντάγματος.

10. Οι χαμηλοί δείκτες ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλονται στην υιοθέτηση του κοινωνικού μοντέλου ?

Οφείλονται σε αγκυλώσεις του κοινωνικοοικονομικού της μοντέλου και στην μερική αποτυχία πολλών κρατών μελών σε σχέση με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας που θεωρητικά καλείται να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα. Είναι γνωστό ότι η στρατηγική της Λισσαβόνας αφορά τις μεταρρυθμίσεις τις οποίες οφείλει να εφαρμόσει η ΕΕ προκειμένου να καταστεί οικονομικά ανταγωνιστική παγκοσμίως μέχρι το 2010. Το πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων αυτών είναι ευρύ : ξεκινά από τις εργασιακές σχέσεις και το ασφαλιστικό και καταλήγει στην δημιουργία Διευρωπαϊκών Δικτύων, την ενίσχυση της έρευνας και την προώθηση των νέων τεχνολογιών. Ωστόσο, μεγάλη σημασία για την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής έχει η εφαρμογή των ανάλογων μέτρων στην πράξη, την ευθύνη των οποίων έχουν οι κυβερνήσεις. Δυστυχώς σε αυτόν τον τομέα ο απολογισμός των κυβερνήσεων δεν είναι ο επιθυμητός.

11. Είναι επιτακτική η αναζήτηση ενός νέου τρόπου χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ?

Η σημερινή μέθοδος χρηματοδότησης είναι περίπλοκη, ακατανόητη στους πολίτες και αμφισβητούμενη ως προς την ορθότητά της από πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σύστημα ιδίων πόρων της ΕΕ πρέπει να επανεξετασθεί έτσι ώστε να συνδέεται με τον πραγματικό πλούτο του κάθε κράτους μέλους, αφού πρώτα καταργηθούν οι σημερινές εξαιρέσεις και ειδικές συμφωνίες. Κατά καιρούς έχει υποστηριχθεί η ιδέα ενός ειδικού φόρου που θα πληρώνουν οι πολίτες σε όλη την Ευρώπη, ανάλογα με το εισόδημά τους, και ο οποίος θα κατευθύνεται προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό ίσως θα ήταν μία δίκαια λύση η οποία παράλληλα θα αύξανε το ενδιαφέρον των πολιτών για την ΕΕ. Προϋπόθεση όμως είναι ο δίκαιος και επακριβής υπολογισμός του εισοδήματος του κάθε πολίτη.

12. Είναι αναγκαία η θεσμική αλλαγή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης ?

Η πορεία της ΕΕ δεν είναι μία διαδικασία στατική. Από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα από την Συνθήκη της Ρώμης μέχρι και την Συνθήκη της Νίκαιας έχουν γίνει

τεράστιες αλλαγές σε θεσμικό επίπεδο. Έχει αρχίσει ήδη να γίνεται εμφανές ότι η ΕΕ των 25 κρατών μελών δεν μπορεί να λειτουργήσει ικανοποιητικά σε ένα πλαίσιο λειτουργίας των 15. Απαιτούνται λοιπόν κι άλλες θεσμικές αλλαγές. Το Ευρωσύνταγμα προσέφερε ως ένα βαθμό αυτή τη λύση κάνοντας την ΕΕ πιο αποτελεσματική, απλουστεύοντας τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και δίνοντας μια πιο ισχυρή φωνή στην Ευρώπη μέσα στη διεθνή αρένα. Αν λοιπόν δεν προχωρήσουμε στην ψήφιση του Ευρωσυντάγματος, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα κωλυσιεργεί, η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση θα καθυστερεί και θα χάσουμε το τρένο του μέλλοντος.

13. Τι ρόλο διαδραματίζει η διαφορετικότητα της κουλτούρας ανάμεσα στα 25 κράτη – μέλη ? Πως πρέπει να αντιδράσει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε φαινόμενα κοινωνικής εσωστρέφειας ?

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι «χωνευτήρι» λαών και εθνοτήτων όπως οι ΗΠΑ. Η διαφορετικότητα των λαών της (κουλτούρα, γλώσσα, ήθη και έθιμα) προστατεύεται από τις Συνθήκες της όπως διαφυλάσσεται και στην καθημερινή λειτουργία των θεσμικών της οργάνων. Η ΕΕ είναι από μόνη της ένας θεσμός πολυπολιτισμικός. Οποιαδήποτε φαινόμενα εσωστρέφειας είναι ξένα με την φύση της.

14. Η οικονομική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί τροχοπέδη ή εφελτήριο για το όραμα της πολιτικής ολοκλήρωσης.

Αποτελεί αναμφισβήτητα εφελτήριο καθώς χωρίς οικονομική συνοχή δεν μπορούν να ασκηθούν κοινωνικές πολιτικές οι οποίες θα δώσουν την εικόνα μιας Ενωμένης Ευρώπης με κοινωνικό πρόσωπο, με κοινά συμφέροντα και με επιτακτική ανάγκη για πολιτική ολοκλήρωση. Στενότερη συνεργασία των κρατών μελών στις οικονομικές πολιτικές σημαίνει άλλωστε και παγιοποίηση όχι μόνο μιας φόρμουλας συνεργασίας αλλά και κοινών κανόνων και στόχων. Οι κοινοί αυτοί στόχοι δε μπορούν παρά να φέρουν κοντά τα οράματα των κρατών μελών και να οδηγήσουν σε μια πορεία πολιτικής ολοκλήρωσης.

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ Κ. TAGLIANI (ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ)**

1. What are the main constraints for the political integration of the European Union?

The main constraints for a political integration are the countries main interests that usually damage the common target.

Then there is an another problem concerning the different economic development of each country that leads to a differentiation between economically strong and weak countries.

Finally for an efficient political integration is important to define who, between EU and each country, has the leadership about some subjects.

2. What is the most preferable constitutional model for the European Union of 25 member's state?

A Confederation of States - Nation emphasizing the subsidiarety principle in the vertical and horizontal meaning and the proportionality.

3. Is it possible for all the members' state to follow the same progress for the economic development or it would be necessary to group the states in two or three levels?

Concerning the actual economic situation, follow the same progress for the economic development is not possible yet, even if it is one of the primary target of the EU. In fact if all the states would be at the same economic development level it will be easier to arrange an economic manoeuvre pareto efficient.

For the moment it should be better to group the states in levels because the actual economic efficiency isn't the same in each state; in the EU there are many different economic situations in which the economic development depends on the different productive structure of countries.

4. What should the role of "Veto" at the Europe of 25 or 35 members in the future?

In the future, the role of "Veto" should be reduced in order to avoid decisional problems, especially on decisions in foreign policy subjects.

5. Why the idea of European Union does not inspire the young Europeans?

EU was a dream that now became truth. Maybe we thought that with EU all the problems could be resolved, but now that EU is a reality we see that it's not like this.

Every day peoples and mass-media talk about EU problems, asserting that it creates more difficulties than benefits for the European countries.

So, maybe young people have been influenced from all these negative news concerning EU.

Instead projects as Socrates - Erasmus approach young people to a common European feeling.

6. What are the main reasons for the negative position of France and Netherlands during the last referendum for the European constitution? Is there any relation with the negative effects of globalisation?

France and Netherlands citizens said no to a centralized bureaucracy like the Bruxelles one.

The insufficient information about the constitutional text and the feeling of an upgrading inflation due to Euro can be another reason for a negative general opinion on European common policy.

7. After 4 years, what are the main advantages that the 11 countries of the monetary union achieved after the adoption of the common currency?

Several are the advantages that the 11 countries of the monetary union achieved after the adoption of the common currency. The common currency has harmonized exchanges trades simplifying all the rules concerning international trade. Now European states have a great contractual weight thanks to the benefits of a strong currency like Euro.

A common currency means less transactions costs stimulating new enterprise to expand and create an international relationship network.

In a union market is better to have a common currency because it's easier to see price differences between countries avoiding a market distortion risk.

8. How possible is to follow the example of the United States for the achievement of the political integration in Europe?

Although the historical integration difference we can have an example: an internal states federation and an unique external voice.

9. How the adoption of a social model may affect the economic development of the European Union?

There is a hard link between a social model and the economic development of the EU.

Each economic politics depends on a social model because different social model have different economic targets that can be reach with different economic instruments.

A free trade economy with an equal distribution of the yield.

10. How inevitable is the research of new methods for the financial support of the European Union?

The research of new methods for the financial support of the EU is inevitable but it depends on the new targets of the EU.

If there will be an increasing of the EU targets it will be useful to find new methods for financial support of the EU.

Resorting to the private finance in support to the public finance is a solution for economic crisis period.

11. How the differentiation of the cultures inside the European Union affects the adoption of common policy? How the EU may overcome the phenomenon of social introversion in several countries?

Surely there is a big differentiation of the cultures inside EU that affect a common policy.

We have just to think about how could be difficult to find a common policy that pleases all the European countries. It is necessary a hard diplomatic work to find a common policy.

The EU has to open a dialog between all the opinion leaders of each European country looking for cultural exchanges as much as possible.

12. Is it true that the constraints of economic development give cause for apprehension for the political integration of European Union? How the members of the EU may overcome the obstacle of a potential economic recession?

It's without any doubt that a political integration of European Union starts from an economic integration. Constraints of economic development could get worse the political integration of EU because countries could not appreciate the political strategy adopted by EU. If a country has constraints of economic development could find many difficulties to integrate with the other nations in particular in order to respect the Maastricht treaty.

A potential economic recession may be overcome creating a flexible constraints of economic growth, helping the most poor nations and making common growth programs.

13. Are there potentials for a new effort for the ratification of the European Constitution?

Surely there are potentials for a new effort, making the European citizen closer to the European institutions, in fact only by this way peoples can understand the importance of EU and in particular of the European constitution.

During the EPP leadership of the three most important EU institutions there probably will be a new effort to meet institutions and citizens.

The reference to Christian roots on the preamble of the Constitution is also fundamental to let European citizens recognise themselves on this text.